

ESPOON OPS JA SOUKAN KOULUN OPS

Yleiset osuudet

Sisällys

1. PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA	4
2.2 Perusopetuksen arvoperusta	6
2.3 Oppimiskäsitys	8
3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen	9
4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen	15
4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet	16
4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat	18
4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet	21
5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä	22
5.2 Yhteistyö	22
5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö	25
5.4 Opetuksen järjestämistapoja	26
5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta	28
6.1. Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa	31
6.1.1 Formatiivinen arviointi	31
6.1.2 Summatiivinen arviointi	31
6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet	32
6.5 Käyttäytymisen arviointi	33
6.6.1 Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain	33
6.6.2 Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan	34
6.7 Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet	35
6.8.5 Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa	35
6.11 Todistukset	35
6.11.1 Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa	36
6.11.3 Välitodistus	36
6.12 Erytynen tutkinto ja siitä annettavat todistukset	36
7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet	37
7.1.2 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana	37
7.2 Yleinen tuki	37
7.3.1 Pedagoginen arvio	38
7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana	38
7.4 Erytynen tuki	40
7.4.1 Pedagoginen selvitys	40
7.4.2 Erytyisen tuen päätös	40
7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma	41

7.4.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen	41
7.4.5 Pidennetty oppivelvollisuus	42
7.4.6 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus	43
7.5.1 Tukiopetus	50
7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus	50
7.5.3 Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet	51
8. OPPILASHUOLTO	52
8.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö	52
8.4 Oppilashuoltosuunnitelmat	52
9. KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ	53
9.1 Saamelaiset ja saamenkieliset	53
9.2 Romanit	53
9.3 Viittomakieliset	53
9.4 Muut monikieliset oppilaat	53
10. KAKSIKIELINEN OPETUS	54
12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit	54
12.2 Valinnaiset aineet	55
12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät	55
11. SOUKAN KOULUN OPS-LIITTEET (luettelo)	56
(löytyvät Google Drivesta / Soukan koulu / OPS 2020 Soukan koulu tai Teams: Soukan koulu / Soukan koulun opettajanhuone / OPS 2020)	

1. PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA

Suomenkielinen perusopetus on osa Espoon kaupungin järjestämiä koulutuspalveluita. Se rakentuu valtakunnallisten säädösten ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sekä Espoon opetustoimen linjauksille. Espoon opetus- ja varhaiskasvatustalouden hyväksyy opetussuunnitelman perusteiden pohjalta laaditut kuntalinjaukset, kunnan yhteisen tuntijaon ja alueellisen kieliohjelman. Nämä yhdessä muodostavat Espoon perusopetuksen kuntakohtaisen opetussuunnitelman. Espoossa opetus järjestetään pääsääntöisesti vuosiluokittain etenevänä, mutta se on mahdollista järjestää myös vuosiluokkiin sitomattomasti (ks. luku 5). Espoon kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa oppiaineiden tavoitteet on kuvattu vuosiluokittain. Koulut laativat koulukohtaiset opetussuunnitelmat opetussuunnitelman perusteiden ja kuntakohtaisen opetussuunnitelman pohjalta. Koulukohtaisen opetussuunnitelman hyväksyy koulun johtokunta. Koulukohtainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan erillisenä suunnitelmana Espoon yhteiseen pohjaan. Suunnitelma on koulukohtaisen opetussuunnitelman liite.

Osa kuntalinjauksista on laadittu yhteistyössä suomenkielisen varhaiskasvatuksen sekä ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa. Huoltajille ja kuntalaisille on järjestetty mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman laatimiseen varhaiskasvatuksen ja ruotsinkielisen opetuksen kanssa yhteistyössä järjestetyn sähköisen kyselyn kautta. Oppilaita on kuultu mm. vuosittaisten osallistamispäivien yhteydessä. Huoltajien ja oppilaiden osallistuminen korostuu erityisesti koulun opetussuunnitelmatyössä.

Oppilashuoltoa sekä kodin ja koulun yhteistyötä käsittelevät opetussuunnitelman osuudet on laadittu yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen toimialan kanssa. Oppilashuollon yhteisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista kaupunkitasolla vastaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin johtoryhmä, jossa on edustajat varhaiskasvatuksesta, opetustoimesta sekä sosiaali- ja terveystoimesta.

Espoon perusopetuksen opetussuunnitelma julkaistaan sähköisessä muodossa niin, että se käsittää opetussuunnitelman perusteet ja kuntakohtaisen opetussuunnitelman sekä kunkin koulun oman opetussuunnitelman.

Opetussuunnitelman toteutumista espoolaisissa kouluissa seurataan osana opetustoimen arviointi- ja kehitystyötä. Koulujen itsearviointityö on jatkuvaa toimintaa, josta raportoidaan säännöllisesti määrämuotoisena opetus- ja varhaiskasvatustaloudelle. Lisäksi kouluilla on omia toimintakulttuurin ja pedagogisen kehittämisen suunnitelmia, jotka kuvataan koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Espoossa opetusta kehitetään kaikissa kouluissa opetussuunnitelmallisesti ja pedagogisesti yhtenäisenä kokonaisuutena tavoitteena lasten ja nuorten yhtenäinen koulupolku. Alueellisen yhteistyön vahvistaminen ala- ja yläkoulujen, varhaiskasvatuksen sekä esiopetusyksiköiden kanssa on ensiarvoisen tärkeä yhtenäistä kulttuuria luova tekijä. Tiedonsiirron sujuvuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Toisen asteen oppilaitosten ja lisäopetusta antavien koulujen kanssa tehdään kiinteää yhteistyötä. Espoossa on tavoitteena, että kaikki peruskoulun päättäneet saavat jatko-opiskelupaikan.

Sivistystoimen sisällä alueellista yhteistyötä vahvistetaan yhteistyössä ruotsinkielisen opetustoimen, kulttuuri- sekä liikunta- ja nuorisotoimen kanssa, samoin kuin taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa.

Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmaa täydentävät mm. seuraavat suunnitelmat ja ohjelmat: Espoon perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma, Espoon varhaiskasvatussuunnitelma, Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelma, Suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma, Starttiopetuksen opetussuunnitelma, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Espoon kestävän kehityksen kasvatuksen selonteko ja Espoon perusopetuksen ohjaussuunnitelma.

2.2 Perusopetuksen arvoperusta

Espoon arvopohja

Perusopetuksen arvoperusta rakentuu opetussuunnitelman perusteissa kuvatuille arvioille ja lisäksi valtuuston päättämille Espoon arvoille.

Espoo on asukas- ja asiakaslähtöinen. Espoossa on tärkeää, että arki sujuu. Espoon parhaat voimavarat ovat asukkaat, yhteisöt ja yritykset. Asukkaiden aktiivinen osallistuminen palvelujen kehittämiseen ja yhteistyö kumppaneiden kanssa takaavat tulokselliset ja asukkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut.

Oppilaat, huoltajat ja henkilöstö toimivat yhdessä siten, että jokainen oppilas saa parhaat edellytykset kasvaa, kehittyä ja oppia. Oppilaat, huoltajat ja yhteistyökumppanit rakentavat koulupäivää aktiivisesti yhdessä.

Lapsen oppipolkua varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle rakennetaan oppijalähtöisesti. Koulu rakentaa aloitteellisesti yhteistyötä huoltajien kanssa. Kodit saavat säännöllisesti tietoa siitä, miten ja mitä lapsi oppii koulussa, jotta huoltajat pystyvät arvostamaan lapsen oppimista ja tukemaan sitä. Oppilaat osallistuvat aktiivisesti omaan oppimisprosessiinsa. Rehtori johtaa yksikköään niin, että oppilaiden kanssa käydään säännöllisesti keskustelua oppimisesta.

Espoo on vastuullinen edelläkävijä. Edelläkävijyys merkitsee ennakkoluulottomuutta ja luovuutta, avoimuutta, nykyisen kyseenalaistamista ja rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla. Edelläkävijyyteen sisältyy tutkimuksen ja kansainvälisen kokemuksen hyödyntäminen, kokeilut ja myös niihin liittyvien epäonnistumisten kestäminen. Kehitämme Espoota sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi.

Olemme ennakkoluulottomia, luovia ja avoimia uusille toimintatavoille. Hyödynnämme tutkimustietoa ja kehittämishankkeista saatua kokemusta toiminnan kehittämisessä. Tutkimme ja kehitämme aktiivisesti omaa toimintaamme ja opimme muilta. Haluamme hyödyntää innovatiivisia työtapoja ja välineitä. Kehitämme erityisesti uusia digitaalisia oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman oppimisen.

Sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä kehitys on sekä kasvatuksen päämäärä että kaikkea toimintaa ohjaava periaate. Oppilaat oppivat tekemään tietoisia valintoja kestäväen kehityksen näkökulmasta. Kestäväen kehityksen mukaisia valintoja konkretisoidaan opetuksessa oppilaiden ikätason mukaisesti.

Oppilas nähdään aktiivisena ja kyvykkäänä yksilönä, jolla on halua ja kykyä toimia vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Jokaisen oppilaan kanssa etsitään ja löydetään hänelle parhaita tapoja oppia. Opettaja selvittää yhdessä oppilaiden kanssa heille luontevia tapoja työskennellä ja oppia sekä kehittää omaa toimintaansa vastaamaan niitä.

Espoo on oikeudenmukainen. Toimimme avoimesti, oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti, inhimillisesti ja suvaitsevasti.

Espoon kouluissa jokainen kohdataan arvostavasti. Koulu yhteisö luo yhteisen käsityksen arvostavasta kohtaamisesta, jonka mukaan toimitaan. Oikeudenmukaisella ja myönteisellä tavallaan toimia koulun aikuiset antavat oppilaille arvokkaan esimerkin.

Kaikilla oppilaille perheineen on yhdenvertaiset oikeudet ja velvollisuudet. Lapsen kasvua ja oppimista tuetaan yhteisössä yksilöllisyys huomioiden. Lapset saavat kasvaa ja opiskella

psykkisesti ja fyysisesti turvallisessa ympäristössä, jossa he voivat oppia ja onnistua. Ajatus lapsen parhaasta ohjaa toimintaa.

Soukan koulun OPS

Soukan koulun arvoperusta on valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden (OPS 2014) ja Espoon arvojen mukainen. Arvojen toteuttamista Soukan koulussa kuvataan tarkemmin luvussa 4 - Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri.

Miten arvot näkyvät Soukan koulun arjessa

Soukan koulussa oppilaita kohdellaan oikeudenmukaisesti, heitä kuunnellaan ja heille tarjotaan mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun.

Huoltajien kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä. Sähköinen viestintä (mm. Wilmalla ja puhelimitse) on avointa, ja se tukee oppilaan oppimista sekä luokan yhteisöllisyyttä. Yhteydenotoilla varmistetaan, että tieto oppilaan oppimisen tai muusta koulunkäynnin tuen tarpeesta on kotien tiedossa jo varhaisessa vaiheessa. Wilman kautta annetaan tietoa myös onnistumisista.

Koulun alkaessa ensimmäisellä luokalla järjestetään lapsen huoltajien ja luokanopettajan välinen aloitustapaaminen. Muutoin huoltajat tapaavat opettajan arviointikeskustelussa kerran vuodessa. Tarvittaessa voidaan järjestää tapaamisia, joissa käsitellään (yhdessä oppilaan kanssa tai vain aikuisten kesken) oppilaan koulunkäyntiin liittyviä asioita.

Vanhemmilla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja sen suunnitteluun mm. vanhempainilloissa, teemapäivinä ja avoimien ovien päivänä. Koulun johtokunta on vanhempien ja koulun välinen virallinen yhteistyöelin, jonka huoltajajäsenien kautta vanhemmat voivat nostaa esille tärkeinä pitämiään kysymyksiä.

Soukan koti ja koulu -yhdistys ry. (SYKKY) on johtokunnan ohessa tärkeä toimija. Yhdistyksen tavoitteena on tukea kodin ja koulun yhteistyötä sekä luoda oppilaille hyvä oppimis- ja kasvuympäristö. Yhdistyksen kautta ja sen toiminnassa vanhemmat voivat esittää kannanottoja koulua ja kasvatusta koskevista kysymyksistä, ja näin tukea osaltaan Espoon arvojen toteuttamista koulun toiminnassa.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten huoltajien osallistamista tuetaan käyttämällä tarvittaessa tulkkipalveluja. Kieli- ja kulttuuriryhmien huoltajille järjestetään ajoittain omia vanhempainiltoja, joissa käsitellään yleisiä koulunkäyntiin liittyviä asioita.

2.3 Oppimiskäsitys

Espoon perusopetuksessa opetussuunnitelman perusteiden oppimiskäsitystä täydentää positiivisen kasvatuksen ja opetuksen näkökulma. Oppilaiden pystyvyyden tunnetta vahvistetaan auttamalla heitä tunnistamaan ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan. Rohkaiseva ohjaus ja kannustava palaute lisäävät oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa sekä edistävät kiinnostusta ja halua laajentaa ja syventää oppimaansa. Oppimisen haasteisiin vastataan kehittämällä oppilaan vahvuuksia edelleen.

Soukan koulun OPS

"Positiivisia kasvu- ja oppimiskokemuksia jokaiselle."

Soukan koulussa luotetaan oppilaiden kykyihin. Heitä autetaan tunnistamaan ja kehittämään omia vahvuuksiaan, jotta heidän luottamuksensa oppijoina vahvistuisi.

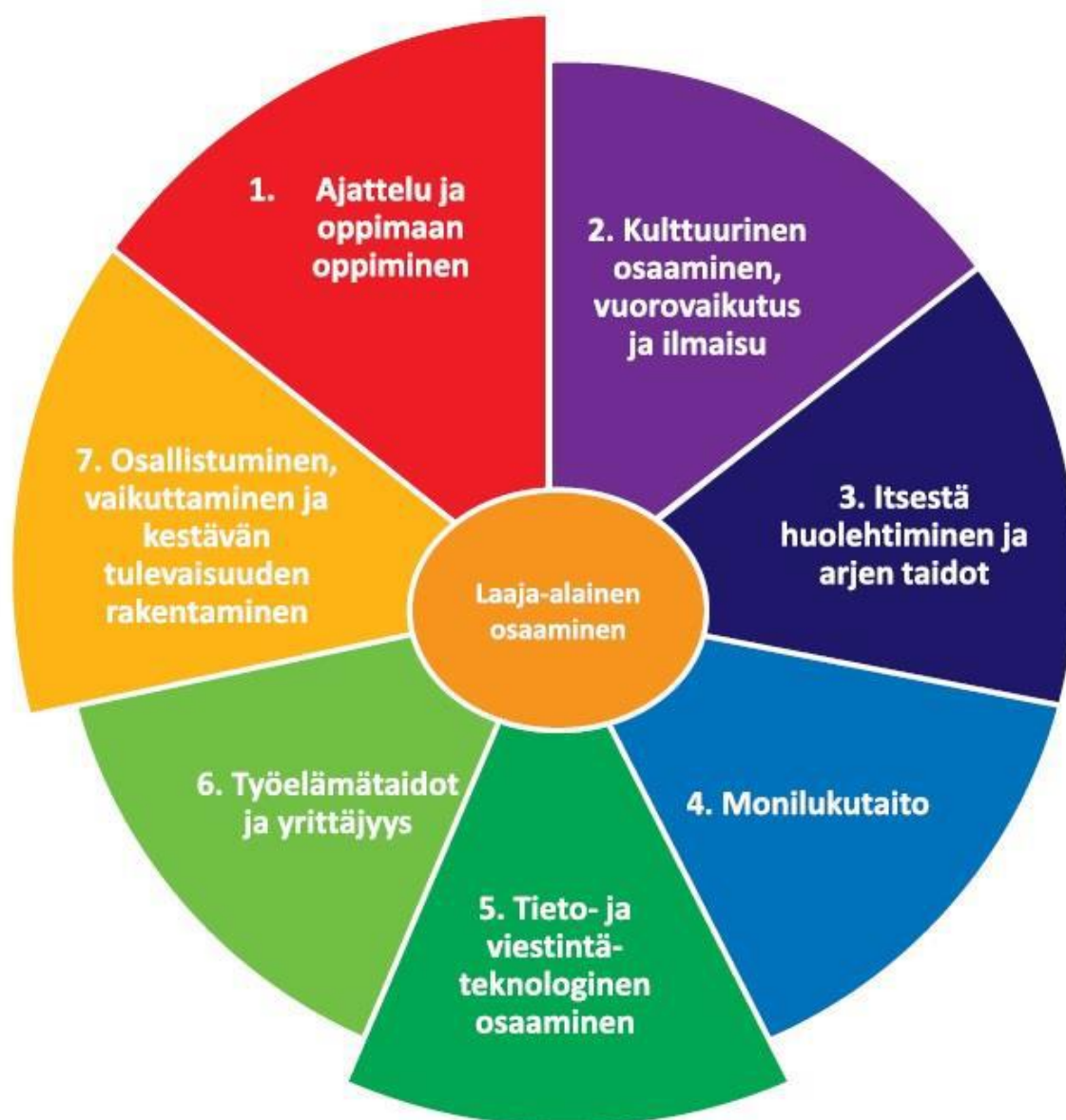
Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja tekemään itsenäisiä valintoja. Heitä ohjataan ymmärtämään, ettei ole yhtä oikeaa tapaa tehdä asioita ja että virheet ovat tärkeä osa oppimisprosessia. Espoo on arvoissaan vastuullinen edelläkävijä, minkä toteutuminen edellyttää uuden kokeilemistä ja mahdollisuutta epäonnistua. Yhtenä Soukan koulun tavoitteena onkin rohkaista oppilaita toimimaan "omilla epämukavuusalueillaan".

Soukan koulussa vaalitaan oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia. Erilaisille oppijoille tarjotaan onnistumisen mahdollisuuksia sekä monimuotoisia oppimiskokemuksia myönteisessä ja välittävässä ilmapiirissä. Tavoitteena on lisätä oppilaan onnellisuutta, motivaatiota ja kiinnostusta omaan oppimispolkuunsa.

3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Oppilaiden laaja-alaisen osaamisen kehittäminen yhdistää koulun toimintaa punaisena lankana. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet otetaan huomioon oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa, opetuksessa ja koulun muussa toiminnassa. Oppilaat osallistuvat suunnitteluun. Lapsen luontaisen uteliaisuuden ja uteliaan asenteen tukeminen ja ylläpitäminen synnyttävät ja säilyttävät oppimisen iloa ja halua sekä edistävät laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Opettaja auttaa oppilaita laaja-alaisen osaamisen taitojen tiedostamisessa ja ohjaa niiden kehittymistä. Omien taitojen tiedostaminen vahvistaa pystyvyyden tunnetta ja innostaa oppimaan. Laaja-alaisen osaamisen taidot otetaan huomioon oppiaineiden arvioinnissa. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa osaamisen edistymisestä erityisesti nivelkohdissa.

KUVA 1. Tiedot, taidot, arvot ja asenteet yhdistyvät laaja-alaisessa osaamisessa

Laaja-alaisen osaamisen painotukset

Kaikki laaja-alaiset osaamisalueet ovat tärkeitä. Niistä painotetaan kolmea seuraavaa:

- Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- Tieto- viestintäteknologinen osaaminen
- Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen.

Nämä ovat laaja-alaisen osaamisen perusta, jolle muuta laaja-alaista osaamista rakennetaan.

Laaja-alaisen osaamisen painotukset näkyvät kaikessa opetuksessa ja jokainen opettaja huomioi ne opetuksessaan. Painottaminen ilmenee muun muassa niin, että oppilaita ohjataan koulutyössä ideoimaan uutta, ajattelemaan luovasti ja käyttämään erilaisia omaa oppimista tukevia menetelmiä sekä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan. Oppilaita kannustetaan kriittiseen ajatteluun ja opetuksessa tuodaan esiin erilaisia tapoja oppia, opiskella ja tuottaa tietoa. Tieto- ja viestintäteknologia on vahvasti mukana koulutyössä. Opettajia koulutetaan aktiivisesti tietotekniikan käyttämiseen ja oppilaiden omaa teknologista osaamista hyödynnetään monipuolisesti. Oppilaiden mielipiteitä arvostetaan ja ne otetaan huomioon koulun toiminnassa. Kestävän kehityksen toimintatapoja tuodaan esiin ja niiden mukaista toimimista harjoitellaan osana koulutyötä.

Oppilaiden sosiaalisten taitojen vahvistaminen

Oppilaiden sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja vahvistetaan niin, että heidän taitonsa ymmärtää sosiaalisia tilanteita ja tehdä niistä tilannekohtaisia tulkintoja kehittyä. Vahvistettavia sosiaalisia taitoja ovat myös itsesäätelyn ja tunteiden hallinnan kehittäminen sekä oman toiminnan eettisyyden tarkastelu ja eettisten kysymysten pohdinta. Oppilaat oppivat toimimaan tavalla, joka edesauttaa omien ja yhteisten päämäärien saavuttamista muita loukkaamatta.

Suunnitelmallinen oppilaiden sosiaalisen taitojen kehittäminen edellyttää koulun koko henkilökunnan sitoutumista, positiivista ja kannustavaa toimintakulttuuria sekä kodin ja koulun yhteistyötä.

Soukan koulun OPS

Laaja-alainen osaamisen (L1-L7) kehittäminen edellyttää pedagogista kokonaisnäkemystä. Soukan koulussa laaja-alaisen taitojen harjoittelu on osa kaikkien aineiden opetusta. Oppiainekohtaisesti laaja-alaisen osaamisen kehittäminen on eritelty valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden sekä Espoon opetussuunnitelman luvuissa 13-15.

Soukan koulussa painotetaan Espoon kaupungin linjauksen mukaisesti seuraavia laaja-alaisen osaamisen alueita: ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1), tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5), osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7).

3.3.1. Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Soukan koulussa harjoitellaan tiedonhallinnan ja kirjaston käyttötaitoja. Oppilaita rohkaistaan pohtimaan asioita eri näkökulmista, rakentamaan uutta tietoa ja luottamaan itseensä. Ajattelun taitojen harjaannuttaminen on edellytys niiden kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. Oppilaita vahvistetaan sekä itsenäiseen että vuorovaikutuksessa tapahtuvaan luovaan, erilaisia vaihtoehtoja ennakkoluulottomasti tutkivaan ongelmanratkaisuun.

AVAINSANOJA JA LAUSEITA (L1):

- * Olen utelias.
- * Pohdin.
- * Tutkin.
- * Teen yhteistyötä.
- * Teen kysymyksiä - kyseenalaistan.

3.3.2. Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu edellyttävät hyviä sosiaalisia taitoja. Sosiaaliset taidot ovat tärkeä osa luokkien ryhmäyttämistä. Soukan koulussa näiden taitojen harjoitteluun käytetään mahdollisuuksien mukaan Espoossa yleisiä menetelmiä ja ohjelmia, kuten Kiva Koulu, Arvokas, Lions Quest ja positiivinen kasvatus. Menetelmien käyttö on osa oppiaineiden eheyttämistä, ja monet sosiaalisten taitojen teemat soveltuvat osaksi suomen kielen ja kirjallisuuden opetusta.

Soukan koulu on monikielinen koulu. Arvostamme kunkin oppilaan omaa kulttuuritaustaa, ja kohtaamme toisemme arvostavasti jokapäiväisissä arjen tilanteissa.

AVAINSANOJA JA LAUSEITA (L2):

- * Olen ylpeä omasta kulttuuristani.
- * Arvostan omaa kieltäni.
- * Kunnioitan toisten tapoja.

3.3.3. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot ohjaavat hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaan omaan ja toisten hyvinvointia edistäviin asioihin kiinnitetään opetuksessa huomiota. Näitä ovat mm. riittävä lepo, terveellinen ruokailu ja ajanhallinta.

Soukan koulussa sosiaalisia taitoja harjoitellaan suunnitelmallisesti kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Koulu pitää tärkeänä, että oppilaat oppivat huomaamaan

ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon tärkeyden. Sosiaalisten taitojen ongelmatilanteissa on mahdollista saada apua myös koulun oppilashuollon henkilöstöltä (terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).

Soukan koulu kuuluu Liikkuva koulu-hankkeeseen, jolla tuetaan ja pyritään lisäämään oppilaiden aktiivista liikkumista. Yhtenä tavoitteena on kannustaa lapsia omien liikuntakerhojen perustamiseen. Kerhon vetäjinä toimivat koulun vanhemmat oppilaat. Teemat ja aiheet valikoituvat heidän kiinnostuksen kohteidensa ja harrastuneisuutensa perusteella. Kerhot järjestetään nuoremmille oppilaille, ja koulu tarjoaa niille tilat sekä valvonnan koulupäivän aikana.

AVAINSANOJA JA LAUSEITA (L3):

- * Syön terveellisesti.
- * Nukun riittävästi.
- * Liikun paljon.
- * Olen hyvä kaveri.
- * Otan toiset huomioon.

3.3.4. Monilukutaito (L4)

Monilukutaitoa tarvitaan ympäröivän maailman hahmottamiseen ja tulkitsemiseen sekä oman identiteetin rakentamiseen.

Soukan koulussa oppilaita pyritään ohjaamaan tekstien tulkitsemiseen, tuottamiseen ja arvottamiseen erilaisten välineiden avulla. Heitä opetetaan tulkitsemaan sanallista, kuvallista, liikkuvaa, auditiivista sekä numeerista tietoa kirjoitetussa, puhutussa, painetussa ja digitaalisessa muodossa.

Monilukutaidon edellytyksenä on hyvä peruslukutaito. Koulukirjasto innostaa ja kannustaa kaikkia lukemaan lukukampanjoilla. Kielitietoisuuden avulla avataan kieltä arkikielestä kohti eri oppiaineiden omaa tiedonalan kieltä.

Harjoitteleme eri oppiaineissa erilaisten tekstityyppien tunnistamista ja tuottamista sekä kriittistä ajattelua erilaisten näkökulmien kautta. Oppilasta ohjataan löytämään itseä kiinnostavia sisältöjä. Monilukutaidon kehittyessä oppilaat ymmärtävät monimuotoisten tekstien rakenteita, tyylilajeja ja merkityksiä. Tavoitteena on oppia tunnistamaan kullekin viestille ominainen tyyli ja viestille sopiva asiayhteys.

AVAINSANOJA JA LAUSEITA (L4):

- * Tarkastelen tekstejä, kuvia ja kuvioita (paperiset, sähköiset, liikkuvat).
- * Hankin, yhdistelen ja pohdin keräämääni tietoa.
- * Tuotan uutta ja omaa.
- * Hyödynnän omia vahvuuksiani.

3.3.5. Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Soukan koulussa tieto- ja viestintäteknologian osaamisen harjoittelussa korostuu tuottaminen. Teknologiaa käytetään tiedon etsimiseen, muokkaamiseen, tiivistämiseen ja tuottamiseen. Oppimisen apuna käytetään monipuolisesti eri medioita. Myös koulukirjasto tukee monilukutaidon ja mediataitojen harjoittelua.

Oppilaiden ja henkilökunnan käytössä on tablet-laitteita, kannettavia tietokoneita ja pöytäkoneita. Kaikissa luokissa on Smartboard-taulut. Tarvittaessa käytämme oppilaiden omia laitteita. (LIITE 3A Espoo BYOD -oppilaiden omien päätelaitteiden käyttö koulussa) (LIITE 3B: Espoon tiedonhallintataitojen opetussuunitelma). Oppilaita opetetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologian välineitä ergonomisesti, turvallisesti ja vastuullisesti. (LIITE 3C Soukan koulun digipelastusrengas)

AVAINSANOJA JA -LAUSEITA (L5):

- * Käytän tieto- ja viestintävälineitä vastuullisesti.
- * Hyödynnän oppimisessani tutkivaa työskentelytapaa.
- * Työskentelen yhdessä toisten kanssa.
- * Harjoittelen verkostoitumisesta muiden kanssa.
- * Noudatan nettietikettiä. Toimin tilanteen ja ympäristön mukaan.

3.3.6. Työelämätaidot ja yrittäjäys (L6)

Soukan koulussa harjoitellaan sinnikkyyttä ja myönteistä suhtautumista työntekoon sekä harjoitellaan tärkeitä työelämätaitoja, kuten hyvät sosiaaliset taidot, yhteistyötaidot, kielitaito, vuorovaikutustaidot ja yrittäjäys. Oppilasta ohjataan löytämään itsestään vahvuudet, joilla hän rakentaa itselleen myönteistä minäkuvaa.

Koulumme kuudesluokkalaiset vierailevat Yrityskylässä mahdollisuuksien mukaan. Eri luokkien luokkatoimikunnat harjoittelevat oppilaiden kanssa työelämä- ja yrittäjäystaitoja mahdollisuuksien mukaan myös leirikoulujen varainhankinnan yhteydessä.

AVAINSANOJA JA -LAUSEITA (L6)

- * Teen työtä muiden ja itseni hyväksi.
- * Opin suunnittelemaan työtäni.
- * Toimin joustavasti.

3.3.7. Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Soukan koulussa harjoitellaan demokratiataitoja ja annetaan oppilaille mahdollisuuksia vaikuttaa nykyiseen ja tulevaan elämäänsä. Opiskeltaessa harjoitellaan ymmärtämään, että asioilla on usein syy-ja seuraussuhde, johon voi vaikuttaa omilla valinnoillaan.

Soukan koulussa on aktiivista oppilaskuntatoimintaa. Oppilaskunnan hallitukseen valitaan vuosittain luokkien edustajat. Hallitus kokoontuu säännöllisesti, ja kunkin tapaamisen

jälkeen pidetään luokassa oma kokous, jossa luokka saa tietoa oppilaskunnan asioista ja osallistuu annettujen tehtävien kautta oppilaskunnan toimintaan.

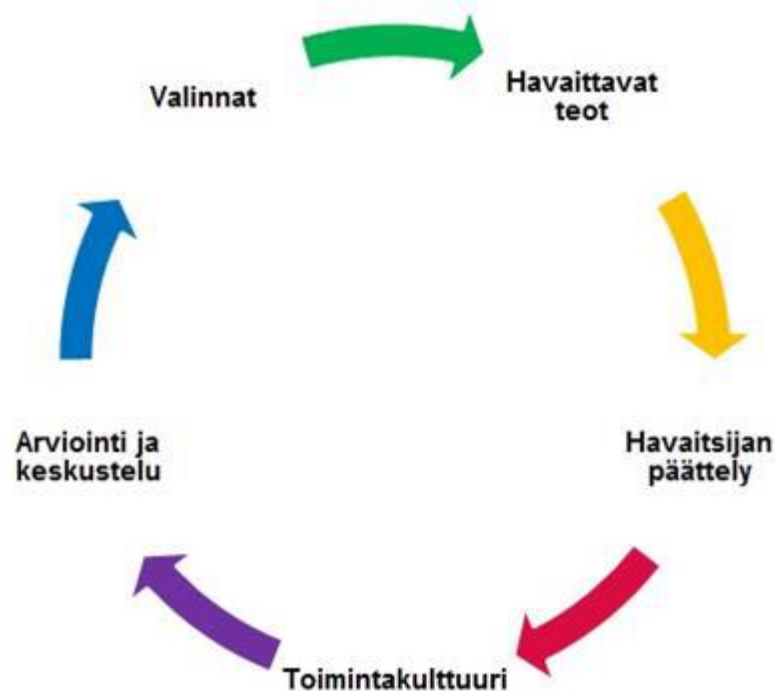
Kukin luokka pääsee kerran vuodessa kertomaan kuulumisiaan Soukan koulun yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään. Luokan työskentelykulttuurista kertomisen lisäksi kokouksessa on mahdollista ottaa kantaa koulun kehittämiseen.

AVAINSANOJA JA -LAUSEITA (L7)

- * Osallistun aktiivisesti - saan ääneni kuuluviin.
- * Vaikutan valinnoillani.
- * Arvostan luontoa.
- * Huolehdin välineistäni.
- * Käytän uudelleen, kierrätän ja lajittelen.
- * Säästän sähköä.

4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

Perusopetuksen toimintakulttuuri pohjautuu yhteisiin arvoihin ja käsitykseen oppimisesta (LUKU 2). Arvot ja oppimiskäsitys tulevat näkyviksi kouluyhteisön jokapäiväisessä toiminnassa ja kaikissa koulun toiminnan kehittämistä ohjaavissa valinnoissa. Nämä valinnat ja toimet muodostavat koulun toimintakulttuurin.

KUVA 2. Toimintakulttuurin kehittymisen sykli.

Toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään koulussa keskustelun avulla. Koulun toimintakulttuurista ja sen periaatteista keskustellaan sekä työyhteisön sisällä että oppilaiden ja huoltajien kanssa. Koulut järjestävät tilaisuuksia yhteiseen keskusteluun ja hyvien käytäntöjen jakamiseen.

Espoossa toimitaan koko koulu ohjaa -periaatteella. Ohjaus kuuluu kaikkien oppiaineiden opetukseen ja koulun koko henkilökunnan tehtäviin. Kuntakohtainen ohjaussuunnitelma kuvaa, miten oppilaan ohjaus järjestetään eri luokka-asteilla. Koulukohtainen ohjaussuunnitelma tehdään lukuvuosisuunnitelman liitteeksi.

Oppilaan yhtenäisen koulupolun toteuttamiseksi on välttämätöntä, että kaupungin alakoulut ovat aktiivisesti yhteydessä alueen esiopetusyksiköihin ja yläkouluihin sekä yläkoulut puolestaan alueen alakouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin. Näin yksiköt oppivat tuntemaan toisensa. Yhteisen keskustelun avulla varmistetaan, että yhteisöjen käytännöt ja periaatteet ovat oppilaan näkökulmasta riittävän yhteneväiset.

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat seuraavat periaatteet:

- Hyvinvointi ja turvallinen arki
- Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely
- Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus
- Osallisuus ja demokraattinen toiminta
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen.

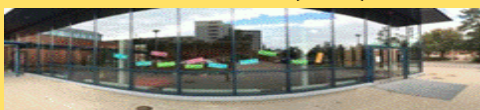
Espoossa nämä kaikki periaatteet nähdään yhtä tärkeinä ja ne huomioidaan toimintakulttuurisissa valinnoissa.

Toimintakulttuurin tasapainoinen kehittäminen on tärkeää, jotta yhtenäisyys koulujen välillä toteutuu. Tavoitteena on, että jokaisessa koulussa on vahva yhtenäinen ja yhteisöllinen toimintakulttuuri, joka tukee ja edistää mm. oppilaiden laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Koulu on oppiva yhteisö, joka on olemassa oppilaita varten. Espoossa koulujen toimintakulttuuriin kuuluu, että jokainen oppilas tulee nähdyksi ja kuulluksi ja että hänet kohdataan arvostavasti. Oppilaita tuetaan rakentamaan myönteinen kuva itsestään oppijana ja yksilönä. Hyväntahtoista ja ystävällistä käytöstä arvostetaan, epäasialliseen käytökseen puututaan. Tavoitteena on luoda rauhallinen ja kiireetön ilmapiiri. Koulun aikuisten toisiaan arvostava myönteinen yhteistyö on esimerkki oppilaille.

Espoon suomenkielisessä opetuksessa nostetaan vuosittain yksi toimintakulttuurin periaate erityiseksi kehittämisen kohteeksi. Tämä periaate näkyy lukuvuoden aikana toteutettavissa monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja se otetaan huomioon opetushenkilökunnan täydennyskoulutusta suunniteltaessa. Yhteisöllisen oppilashuollon (LUKU 8) rooli koulun toimintakulttuurin kehittämisessä on keskeinen.

Soukan koulun OPS (4.2.)

“Positiivisia kasvu- ja oppimiskokemuksia jokaiselle”

Soukan koulussa oppilas on toiminnan keskiössä. Kaikkea koulun toimintaa leimaa arvostava kohtaaminen. Tavoitteena on luoda kiireetön ja turvallinen kasvuympäristö. Luokanopettajalla on suurin vastuu siitä, että jokainen oppilas tulee päivittäin nähdyksi ja kuulluksi ja arvostavasti kohdelluksi. Kaikilla koulun aikuisilla on yhteisvastuu kaikista koulun oppilaista ja heidän hyvinvoinnistaan. Henkilökunta on motivoitunut toimimaan näiden tavoitteiden mukaisesti.

Soukan yhteisöllistä toimintakulttuuria tukee henkilökunnan tiimirakenne, joka edistää jaettava johtajuutta. Tiimirakenteen ytimen muodostavat tehtävätiimit, jotka takaavat arjen sujumisen sekä yhteisöllisyyden, opetuksen ja toimintakulttuurin kehittämisen koulussa.

Tehtävätiimien vetäjät ovat myös johtotiimin jäseniä. Tehtävätiimien rinnalla koulun poikittaista yhteistyötä edistävät luokkatasotiimit. Edellä mainittujen lisäksi koulussa on opetustehtävän mukaisia yhteisöjä, joilla on erikoistunut tehtäväkuva. Näitä yhteisöjä ovat suomenkielinen opetus, esiopetus, kielikylpyopetus ja erityisopetus. Laaja-alaiset erityisopettajat sekä kieli- ja kulttuuriryhmien opettajat yhdistävät em. yhteisöjä tarjoamalla oppimisen tukea eri osa-alueilla.

Rehtorin ja apulaisrehtorin tukena työskentelee johtotiimi. Johtotiimivastuuta kierrätetään työyhteisössä huomioiden yhteisön tilanne ja henkilökunnan motivaatio työskennellä osana jaettava johtajuutta.

Työyhteisön sisällä erilaiset tiimit pyrkivät aktiivisesti kehittämään toimintakulttuuria ja tuomaan omat näkemyksensä koko henkilökunnan tiedoksi mm. johtotiimin kautta tai rehtorin kanssa keskusteltuaan. Toimintakulttuurin kehittämistä keskustellaan myös opettajakokouksissa, koulun veso-päivissä, johtotiimin kokouksissa, oppilashuollon kokouksissa sekä rehtorien ja henkilökunnan keskinäisissä kehityskeskusteluissa. Kehityskeskusteluja käyvät opettajien lisäksi myös avustajat ja koulusihteeri.

Myös oppilaskunnan hallituksella on merkittävä rooli koulun toimintakulttuurin kehittämisessä.

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppilaita ohjataan osallistumaan aktiivisesti oman oppimisympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen. Kouluissa luodaan innostavia oppimisympäristöjä, jotka tukevat oppimista ja uteliaisuutta sekä mahdollistavat monenlaisen yhteistyön tekemisen.

Oppimisympäristöjä kehitetään monimuotoisiksi, oppimisen tiloja monikäyttöisiksi ja muunneltaviksi. Oppimisympäristöinä käytetään myös koulun lähialueita, luontoa sekä lähialueen toimijoita ja yrityksiä. Näitä toimijoita ovat muun muassa kirjastot, KULPS, Yrityskylä, nuorisotoimi, päiväkodit ja vanhainkodit. Retket ja vierailut tarjoavat monipuolisia kokemuksia, kohtaamisia, onnistumisia ja elämyksiä. Virtuaaliset ja digitaaliset oppimisympäristöt avaavat oppilaille uusia mahdollisuuksia sekä tukevat oppimisen tavoitteellisuutta ja eheyttämistä.

Opettajien vastuulla on valita monipuolisia, oppilaan oppimisen tarpeet huomioivia työtapoja. Opettajat huolehtivat myös siitä, että oppilaat saavat vaikuttaa työtapojen valintaan ja kehittämiseen. Osallisuus oman oppimisen suunnitteluun lisää oppilaiden motivaatiota ja oppimisen iloa. Työtapojen valinnat ja eriyttäminen edistävät oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä parantavat oppimistuloksia. Tekemällä oppiminen, toiminnallisuus, draama, fyysinen aktiivisuus ja ulkona oppiminen ovat opetuksessa aktiivisesti käytössä. Kunkin oppiaineen opetuksessa opettaja huolehtii siitä, että myös oppiaineelle ominaisia työtapoja käytetään.

Tieto- ja viestintäteknologia tuo oppimiseen kokemuksellisuutta, pelillisyyttä ja leikillisyyttä sekä tukee oppilaan yksilöllisiä vahvuuksia ja oppimisen eheyttä. Se mahdollistaa verkostoitumisen ja oppimiskokemusten jakamisen. Ohjelmointia, robotiikkaa ja muuta teknologiaa hyödynnetään oppimisessa. Kielen merkitys oppimisessa on keskeinen. Kielitieteisessä koulussa jokainen opettaja on myös oppiaineensa kielen opettaja.

KULPS -kulttuuri- ja liikuntapolku

KULPS -kulttuuri- ja liikuntapolku on Espoon perus- ja lisäopetuksen oppilaille luotu kulttuurin, liikunnan ja kirjaston palvelutarjontakokonaisuus. KULPSissa oppimisympäristöinä ovat kaupungin historialliset kohteet, museot, kirjastot, taidenäyttelyt, konsertit, elokuvat, näyttämötaiteen esitykset, monenlaiset liikuntapaikat ja oma lähiseutu.

KULPS-tarjonta on rakennettu niin, että se tukee oppiaineiden tavoitteiden ja sisältöjen mukaista oppimista sekä laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Lisäksi KULPS rikastuttaa koulujen mahdollisuuksia monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamiseen.

KULPSiin osallistuminen on jokaisen oppilaan oikeus. Tavoitteena on, että jokainen oppilas pääsee lukuvuoden aikana vähintään kerran kulttuuripolulle, liikuntapoluille ja kirjastopolulle. Yhdeksän vuoden aikana Espoon keskeiset taide- ja kulttuurilaitokset, kirjastot sekä liikunnan kohteet tulevat tutuksi jokaiselle peruskoululaiselle.

Yrittäjyyskasvatus

Oppilaita kannustetaan aloitteellisuuteen ja yritteliäisyyteen. Heitä ohjataan ikäkaudelle sopivin keinoin näkemään työn ja yrittäjyyden merkitys elämässä ja yhteiskunnassa. Perusopetuksen aikana oppilaista kasvaa yritteliäitä ja he oppivat taloudellista vastuullisuutta tulevaisuutta varten. Oppilaat pääsevät tutustumaan koulun eri ammatteihin ja koulun ulkopuoliseen työelämään esimerkiksi työelämään tutustumisjaksoilla (TET) ja Yrityskylässä.

Soukan koulun OPS (4.3.)

Kaikkea koulun toimintaa ohjaa positiivisen psykologian näkemys oppilaan kykenevyydestä. Opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet. Soukan koulussa käytetään runsaasti erilaisia opetusmenetelmiä, joilla pyritään huomioimaan jokaisen oppilaan yksilöllinen tapa oppia. Oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään oppilaiden omia ehdotuksia ja näkemyksiä. Oppilaslähtöisyys motivoi oppilaita sekä lisää oppimisen iloa ja uteliaisuutta. Koulussamme tehdään paljon yhteistyötä luokkien välillä, mikä monipuolistaa työtapoja ja innostaa oppilaita oppimaan. Kummitoiminta on vakiintunut työskentelymuoto.

Koulussamme hyödynnetään henkilökunnan erityisosaamista järjestämällä koulutusiltoja ja pedagogisia kahviloita, joissa tietoa ja osaamista jaetaan. Luokkatasoiteissa jaetaan hyväksi havaittuja käytänteitä ja oppilailta saatuja ideoita sekä suunnitellaan erilaisia yhteistyömuotoja. Samanaikaisopettajuus lisää luokassa käytettyjä pedagogisia työtapoja ja sille on varattu resurssia tuntikehyksessä.

Opetusta suunniteltaessa ja opetusmenetelmiä valittaessa tiedostetaan, että opettaja opettaa oppiaineen lisäksi aina myös kyseisen tiedonalan kieltä. Työtapoja käytetään monipuolisesti ja vaihtelevasti, ja ne valitaan tarkoituksenmukaisesti opiskeltavan aiheen, taidon tai teeman mukaan. Valinnan apuna on työtapaletti

LIITE 4A- Työtapojen ideapalletti.pdf.

Opetusta rikastuttavat myös teemapäivät, opintokäynnit, vierailijat ja asiantuntijat. Espoon tarjoamaan KULPS-toimintaan (kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntapolku) osallistutaan aktiivisesti. Jokainen luokka voi osallistua kaikilla "poluilla" yhteen valinnaiseen toimintaan sekä syys- että kevätlukukaudella. Koulun KULPS-toiminta kuvataan vuosittain tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa.

Soukan koulussa on erinomaiset mahdollisuudet monipuolisten oppimisympäristöjen käyttämiseen. Koulun sijainti metsien ja meren läheisyydessä kulttuurihistoriallisella alueella tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia toteuttaa opetusta lähiympäristössä. Koulun monimuotoiset tilat tarkoituksenmukaisine välineineen luovat oppimisympäristön, jossa

on ilo työskennellä. Digitaaliset ja virtuaaliset oppimisympäristöt houkuttelevat luomaan ja kokeilemaan uutta. Nämä mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman työskentelyn.

4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen

Espoossa opetus suunnitellaan ja toteutetaan niin, että opiskeltavia asioita lähestytään mahdollisimman usein oppilaille mielekkäistä, todellisen maailman ilmiöistä käsin. Jotta koulun toimintakulttuuri olisi pedagogiikaltaan yhtenäinen, opetushenkilökunta keskustelee ja sopii opetuksen eheyttämisen käytännön periaatteista säännöllisesti.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Monialaiset oppimiskokonaisuudet on yksi tapa eheyttää opetusta. Lukuvuosittain on yksi yhteinen toimintakulttuurin periaate erityisenä kehittämiskohteena. Se näkyy kouluissa myös monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutuksessa.

Oppilaiden opintoihin kuuluu lukuvuoden aikana vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus, jonka suunnitteluun he osallistuvat. Suositeltavaa on, että jokaisen oppilaan kouluvuoteen sisältyy vähintään viikon työmäärää vastaava monialaisen oppimiskokonaisuuden opiskelujakso. Jakson pituuteen vaikuttaa muun muassa käsiteltävän teeman laajuus, mukana olevien oppiaineiden lukumäärä ja oppimiskokonaisuuteen osallistuvien oppilaiden osaaminen ja ikä.

Jos oppimiskokonaisuus rakentuu kaikkien oppiaineiden yhteistyönä, se on mahdollista toteuttaa esimerkiksi yhden viikon aikana. Jos mukana on vain muutamia oppiaineita, oppimiskokonaisuus toteutetaan hajautettuna useamman kouluviikon ajalle. Opiskelujaksot suunnitellaan niin, että kaikki oppiaineet ovat edustettuina oppilaan koulupolun aikana.

Oppimiskokonaisuuksien teemat, tavoitteet ja sisällöt sekä oppimiskokonaisuuksiin sisällytettävät oppiaineet määritellään koulu- ja lukuvuosikohtaisesti koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Teemat ovat ajankohtaisia ja oppilaita kiinnostavia. Kouluja rohkaistaan luomaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia, joissa eri-ikäiset oppilaat voivat opiskella ja tutkia yhdessä. Monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin liittyvät ainekohtaiset ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet määritellään ennen kokonaisuuden toteuttamista. Myös arviointikäytännöistä sovitaan etukäteen. Oppilaalle annetaan palautetta työskentelystä oppimiskokonaisuuden aikana ja hänen osoittamansa osaaminen huomioidaan osana oppiaineiden ja laaja-alaisen osaamisen arviointia.

Soukan koulun OPS (4.4.)

Soukan koulussa opetusta eheytetään etenkin alkuopetuksessa ja kielilylypyopetuksessa. Eheytetyn opetuksen määrä ja tavat voivat vaihdella luokittain opettajan harkinnan mukaisesti. Koulun erilaisissa projekteissa ja teemapäivissä sekä juhlien valmistelussa opetusta eheytetään kuhunkin teemaan sopivalla tavalla.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien osalta toimitaan Espoon yhteisten ohjeiden mukaan. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia voidaan toteuttaa eheyttämällä opetusta luokkatasolla, kahden luokan yhteistyönä ja eri ikäisten oppilaiden sekaryhmissä. Kokonaisuuksia voidaan toteuttaa jaksoina tai teemaviikkojen aikana. Koulussa päätetään

lukuvuosittain yhteiset toimintatavat monialaisten oppimiskokonaisuuksien osalta, ja nämä kuvataan koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Soukan koulun lukuvuosisuunnitelma 2020-2021

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Oppilaan koulupäivä järjestetään niin, että siitä muodostuu oppilaan kannalta turvallinen ja eheä, oppituntien ja koulun kerhotoiminnan sekä mahdollisen iltapäivätoiminnan muodostama mielekäs kokonaisuus. Tämä tukee lasten tervettä kokonaiskasvua ja -kehitystä, lasten ja perheiden hyvinvointia sekä perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista. Vastuu turvallisesta ja eheästä koulupäivästä on kaikkien koulupäivän toteuttamiseen osallistuvien toimijoiden yhteinen.

Espoon koulujen toimintakulttuurin tulee olla sellainen, että se kasvattaa ja ohjaa oppilaita reiluun ja hyvään käytökseen koulutovereita sekä koulun aikuisia kohtaan. Koulun aikuiset antavat omalla toiminnallaan tästä oppilaille käytännön esimerkin.

Soukan koulun OPS (5.1.)

Kodin ja koulun monipuolinen yhteistyö on tärkeää oppilaan koulunkäynnin kannalta. Koulun henkilökunta on aloitteellinen yhteistyössä kotien kanssa. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta. Koulu tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan kasvatuksesta ja opetuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Kodin ja koulun kasvatuskumppanuuden tavoitteena on löytää yhteiset kasvatusta ohjaavat periaatteet.

5.2 Yhteistyö

Oppilaiden osallisuus

Koulutyön keskeisenä osana on rohkaista oppilaita osallistumaan ja vaikuttamaan. Osallistumisen mahdollisuuksia annetaan jatkuvasti. Niitä järjestetään osana kaikkea koulun toimintaa.

Kaikkia oppilaita innostetaan esittämään oppimiseen ja koulun toimintaan liittyviä näkemyksiään ja vaikuttamaan yhteisiin asioihin. Opettajat tukevat oppilaita oman mielipiteensä ilmaisemiseen ja ohjaavat niiden rakentavaan ilmaisemiseen. On oleellisen tärkeää, että oppilaiden ääni otetaan huomioon koulun toiminnassa. Oppilaiden mielipiteiden arvostava huomioon ottaminen vahvistaa heidän haluaan vaikuttaa. Tavoitteena on, että jokainen oppilas voi omista lähtökohdistaan osallistua oman oppimisensa suunnitteluun.

Oppilaskuntatoiminnan avulla harjoitellaan yhteistyötä ja demokraattista toimintaa sekä vahvistetaan koulun yhteisöllisyyttä. Oppilaskunnan hallituksen tehtävä on omalta osaltaan innostaa kaikkia koulun oppilaita osallistumaan ja vaikuttamaan koulun asioiden hoitamiseen. Oppilaskuntien hallituksille taataan aito mahdollisuus osallisuuteen ja koulun asioihin vaikuttamiseen. Oppilasedustajat kutsutaan oppilaita koskevia yleisiä asioita käsiteltäessä koulun johtokunnan ja opettajien kokouksiin.

Soukan koulun OPS (5.2.)

Oppilaiden osallisuus

Soukan koulussa oppilaat pääsevät vaikuttamaan omaan arkeensa ja oppimispolkunsa suunnitteluun. Oppilaiden osallistamisen tavoitteena on ajattelun taitojen kehittäminen sekä oman oppimisen omistajuus. Demokratiataitoja harjoitellaan oppilaskunnan toiminnannan kautta sekä luokkatasoisesti että hallituksen kokouksissa. Samalla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja aikuisen ja oppilaan välillä. Soukan koulun kaikki oppilaat ovat oppilaskunnan jäseniä. Luokassa valitaan vuosittain kaksi edustajaa oppilaskunnan hallitukseen, joka kokoontuu aina erikseen ilmoitettavana ajankohtana vastuuopettajien johdolla.

Oppilaille annetaan mahdollisuus pitää omia kerhoja välitunneilla omien kiinnostusten mukaan. Oppilaat 5.- ja 6.-luokilta saavat mahdollisuuden osallistua koulukirjastotoimintaan ja sen suunnitteluun. Koulumme 6.luokkalaiset pyörittävät Välkkäri-toimintaa, jonka tarkoituksena on innostaa liikkumaan ja leikkimään ja löytämään kavereita välitunneilla.

Koulussamme on kummitoimintaa eri-ikäisten oppilaiden välillä. Neljännellä luokalla oppilaat saavat kummioppilaat esiluokilta ja viidennellä luokalla kummioppilaat ovat 1.luokkalaisia, joille kummit ovat erityisen tärkeitä koulupolun alkaessa. Kummit auttavat pienempiä oppilaita sekä välitunneilla että oppitunneilla.

Kodin ja koulun yhteistyö

Kodin ja koulun välisen yhteistyön tavoitteena on kasvatuksen ja opetuksen tukeminen sekä keskinäisen luottamuksen rakentaminen. Kodin ja koulun välinen luottamus vahvistuu, kun koulun tavat ja koulukulttuuri tulevat huoltajille tutuiksi.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö on luonteeltaan kasvatuskumppanuutta, jossa opettajat ja huoltajat tuntevat toisensa. Se kehittyy jatkumona varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja kouluun. Yhteistyö on arvostavaa, monipuolista ja aktiivista. Sillä tuetaan oppilaan koulunkäyntiä, lisätään turvallisuutta sekä ehkäistään kiusaamista ja muita lasten ja nuorten hyvinvointia haittaavia tekijöitä. Koulu rakentaa aloitteellisesti yhteistyötä ja kehittää sen edellytyksiä. Koulu ja huoltajat vastaavat yhteistyön sujumisesta yhdessä. Koulu arvioi yhteistyörakenteiden toimivuutta ja riittävyttä säännöllisesti, erityisesti perheiden elämää koskevissa muutostilanteissa.

Vanhempainyhdistysten ja luokkatoimikuntien toiminta edistää huoltajien yhteistyötä ja koulun sekä luokkien yhteisöllisyyden kehittymistä. Huoltajilla on edustajat koulun johtokunnassa. Johtokunnan yhtenä tehtävänä on kehittää ja etsiä uusia keinoja kodin ja koulun yhteistyön tiivistämiseksi ja monipuolistamiseksi. Huoltajilla voi olla edustus myös yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä. Huoltajia kannustetaan osallistumaan koulun

opetussuunnitelmatyöhön. Opetuksen järjestämisen arviointiin huoltajat voivat osallistua mm. huoltajakyselyjen kautta.

Ensimmäisen kouluvuoden aikana huoltajilla on oikeus vähintään kahteen ja sen jälkeen lukuvuosittain vähintään yhteen henkilökohtaiseen tapaamiseen lapsen luokanopettajan/luokanvalvojan kanssa.

Koulu antaa huoltajille tietoa mm. oppimisen arvioinnin käytänteistä, kielivalinnoista, valinnaisaineista, painotetusta opetuksesta sekä näiden valintojen merkityksestä koulupolun myöhemmässä vaiheessa. Tietoa annetaan myös oppimisen tuesta ja oppilashuollon toiminnasta. Koulu huolehtii siitä, että huoltajat saavat ajoissa riittävästi tietoa nuoren jatko-opiskelumahdollisuuksista ja niihin hakemisesta. Kun neuvotellaan oppilaan koulunkäynnin ja jatko-opintojen kannalta merkittävistä ratkaisuista, koulun tulee varmistaa, että huoltaja ymmärtää ratkaisujen merkityksen.

Sähköisten järjestelmien avulla huoltajat voivat seurata oppilaan opintosuorituksia, olla vuorovaikutuksessa opettajan kanssa, tarkastella ja selvittää poissaolotietoja sekä seurata koulun lähettämiä tiedotteita. Oppilaan poissaoloja seurataan Espoossa käytössä olevan yhteisen ohjeen mukaisesti. Lisäksi koulu tiedottaa koulu yhteisön toimintamalleista ja tiedottamiskäytännöistä erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa.

Soukan koulun OPS

Kodin ja koulun yhteistyö

Soukan koulussa järjestetään vähintään kerran lukuvuodessa koko koulun yhteinen vanhempainilta. Lisäksi ennen esikoulun ja ensimmäisen luokan aloitusta sekä kielivalintojen yhteydessä kolmannella luokalla pidetään vanhempainilta kohdennetusti. Tämän lisäksi monikielisille perheille järjestetään tarvittaessa koulun arkeen tutustumista Koulutori -tapahtumassa syyslukukauden alussa. Tilaisuuksissa käytetään eri kielten tulkkeja tarpeen mukaan.

Syksyn vanhempainillassa annetaan tietoa Soukan koulun ja lähiympäristön harrastusmahdollisuuksista.

Järjestämme myös ajankohtaisista aiheista luonto- ja keskustelutilaisuuksia huoltajille. Kerran vuodessa vietämme Avointen ovien päivää, jolloin huoltajat ovat tervetulleita tutustumaan koulun arkeen. Lauantaikoulupäivät mahdollistavat perheiden osallistumisen teemapäiviin tai retkiin.

Luokanopettaja tapaa oppilaan huoltajat vähintään kerran lukuvuoden aikana arviointikeskustelussa. Lisäksi ensimmäisellä luokalla on aloituskeskustelu kouluvuoden alussa.

Soukan koulussa toimii aktiivinen koti ja koulu -yhdistys Sykky ry., jonka toimintaan kaikki huoltajat voivat osallistua.

Kodin ja koulun väliseen viestintään ja tiedottamiseen käytämme Wilmaa ja sen tukena myös muita sähköisiä ympäristöjä (Fronter, Office360, Google, koulun www-sivut).

Rohkaisemme huoltajia olemaan avoimesti yhteydessä koulun henkilökuntaan. Wilman kautta huoltaja saa palautetta myös oppilaan kouluarjen sujumisesta.

Soukan koulun oppilaiden huoltajilla on säännöllisesti mahdollisuus arvioida ja antaa palautetta koulun toiminnasta huoltajakyselyn kautta. Kysely on osa Espoon koulujen säännöllistä itsearviointia.

(Kodin ja koulun yhteistyötä kuvataan myös luvussa 4.Toimintakulttuuri.)

Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Yhteistyö kaupungin kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, kirjastojen, taide- ja tiedeyhteisöjen, taiteen perusopetuksen oppilaitosten, tutkimuslaitosten, kestäväen kehityksen toimijoiden, luontokoulujen sekä seurakuntien, järjestöjen ja yritysten kanssa monipuolistaa koulujen toimintaa ja avartaa oppimisympäristöjä. Yhteistyöhankkeet sekä kaupungin omien toimijoiden kanssa sekä kansainvälisissä verkostoissa rikastuttavat opiskelua.

Koulut hyödyntävät oman palvelualueensa omaleimaisuutta koulun toiminnassa ja kehittävät toimintaansa yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Espoon koulut toimivat aktiivisessa yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa innostaen oppilaita seuraamaan heitä koskevia asioita ja vaikuttamaan niihin aktiivisesti. Oppilaat saavat tietoa yhteiskunnallisesta toiminnasta ja vaikutusmahdollisuuksista.

Soukan koulun ops

Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Opettajien yhteistyötä, kuten samanaikaisopettajuutta, tuetaan mm. lukujärjestysteknisillä ratkaisulla. Suunnittelussa pyritään huomioimaan parhaalla mahdollisella tavalla opetuksen tilaratkaisut sekä työyhteisön tiimirakenne.

(Yhteistyö ulkopuolisten toimijoiden kanssa on esitelty luvussa 4.1.)

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Espoossa on käytössä yhteinen pohja suunnitelmalle kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käytöstä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite, jota koulu täydentää. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osallistua koulukohtaisen suunnitelman valmisteluun. Koulun johtokunta hyväksyy suunnitelman. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa kuullaan ennen suunnitelman hyväksymistä.

Soukan koulun OPS (5.3.)

Kasvatuskeskustelujen ja muiden kuripidollisten keinojen käyttö Espoossa kuvataan **LIITTEESSÄ 5B: Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.**

Soukan koulussa noudatetaan Espoon linjausta, jonka mukaan ensisijainen oppilaan käyttäytymistä ohjaava toimenpide on kasvatuskeskustelu. Koululla on johtokunnan hyväksymät järjestyssäännöt (LIITE 5A Soukan koulun järjestyssäännöt): Niissä tehtyjen linjausten perustella koulu määrittelee ne toimet, joista ei tarvitse keskustella, vaan seuraamuksena on mahdollinen jälki-istunto: Edellä kuvatun kaltaisia rikkeitä ovat:

- * tahallinen väkivalta
- * poistuminen luvatta koulun alueelta
- * lumipallojen heittäminen
- * jos kasvatuskeskustelusta huolimatta sama rike toistuu.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Espoossa opetus on mahdollista järjestää vuosiluokkiin sitomattomasti. Vuosiluokkiin sitomaton opetus voi koskea koko koulua, joitain luokka-asteita tai yksittäistä luokkaa. Jos koulu järjestää koko koulun tai opetusryhmän opetusta vuosiluokkiin sitomattomasti, se kuvaa opintokokonaisuudet opetussuunnitelmassaan Espoon tuntijaon sekä oppiaineille määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta.

Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta käytetään myös yksittäisen oppilaan kohdalla. Tällöin asiasta tehdään hallintopäätös erityisistä opetusjärjestelyistä ja oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opinto-ohjelma. Opinto-ohjelmaan määritellään vuosiluokkiin sitomattomasti opiskeltavien oppiaineiden opintokokonaisuudet oppilaan yksilölliset tarpeet huomioiden. Tätä mahdollisuutta käytetään tarvittaessa opintojen keskeyttämistä ehkäisevänä ja oppilashuollollisena toimenpiteenä. Sitä voidaan käyttää myös Suomeen ulkomailta palaavien oppilaiden ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen järjestämisessä sekä lahjakkuutta tukevana menettelynä.

Yhdysluokkaopetus

Espoossa opetus voidaan tarvittaessa järjestää yhdysluokissa. Yhdysluokka voidaan perustaa pienen oppilasmäärän vuoksi tai pedagogisista syistä. Mikäli opetus järjestetään yhdysluokissa, koulu kuvaa opetuksen järjestämisen keskeiset toimintatavat opetussuunnitelmassa.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Espoossa on mahdollista järjestää opetusta käyttämällä etäyhteyksiä esimerkiksi harvemmin opiskeltujen kielten ja uskontojen opetuksessa. Mikäli koulussa opiskellaan etäyhteyksiä hyödyntäen, koulu kuvaa opetuksen järjestämisen käytännöt lukuvuosisuunnitelmassaan.

Joustava perusopetus

Joustava perusopetus järjestetään Espoossa pienryhmämuotoisena opetuksena. Oppilaan oppimissuunnitelmassa voidaan määritellä, että hän etenee vuosiluokkiin sitomattomasti. Erityistä huomiota kiinnitetään toiminnallisiin työmuotoihin, joilla lisätään oppilaiden

osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta kouluyhteisössä sekä vahvistetaan huoltajien ja kaikkien joustavassa perusopetuksessa työskentelevien yhteistä kasvatustyötä. Opetuksessa hyödynnetään aktiivisesti erilaisia oppimisympäristöjä kuten työpaikkoja, leirikouluja, kulttuurilaitoksia ja kansalaisjärjestöjä. Oppilas voi suorittaa valinnaisaineita joustavan perusopetuksen omassa ryhmässä, työpaikkaopiskelujaksoilla, yleisopetuksen ryhmässä tai muissa oppimisympäristöissä.

Pienryhmien toiminnasta vastaavat tiimit, joihin kuuluvat opettajat ja kokopäivätoiminen jopo-ohjaaja. Jopo-ohjaajan tehtävänä on tarjota yksilöllistä tukea oppilaille ja osallistua oppilaiden huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Hän osallistuu laaja-alaisesti opetusryhmien toimintaan ja seuraa oppilaiden siirtymistä toiselle asteelle.

Työpaikoilla lähiohjauksesta vastaa työntekijä, joka toimii oppilaan opastajana ja tukena. Työpaikalla suoritettavista oppimistehtävistä sovitaan työpaikan kanssa. Opettaja ja jopo-ohjaaja vierailevat työpaikoilla ja seuraavat opiskelun toimivuutta. Työpaikkojen kanssa laaditaan kirjalliset sopimukset. Työpaikkaopiskelujaksoilla työpaikan vastuuhenkilö arvioi oppilaan suoritukset yhdessä oppilaan sekä opettajan tai jopo-ohjaajan kanssa.

Espoolaisen joustavan perusopetuksen oppilasvalinnassa arvioidaan oppilaan motivaatiota ja kykyä suorittaa peruskoulun oppimäärä, opiskelunvalmiuksia ryhmässä työskentelyyn sekä halukkuutta osallistua työpaikkaopiskelujaksoille. Tarkemmat valintakriteerit päättää opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta. Hakemusten käsittelyn jälkeen suoritetaan oppilashaastattelut. Oppilaan lisäksi haastatteluun kutsutaan hänen huoltajansa tai muu laillinen edustajansa sekä oppilaan sen hetkisen koulun kuraattori. Oppilaaksiottoehdotukset perustuvat oppilasvalintakriteereihin, hakemuksessa esiin tulleisiin seikkoihin ja koulujen suorittamiin haastatteluihin. Päätös joustavaan perusopetukseen ottamisesta on hallintopäätös, joka valmistellaan moniammatillisesti.

Joustavaa perusopetusta kehittää joustavan perusopetuksen koordinaatioryhmä.

Opetus erityisissä tilanteissa

Sairaalaopetus

Espoossa sairaalaopetuksesta vastaa Espoon kaupungin erityiskoulu.

Oppilaspaikkaa sairaalaopetuksen erityiskoulusta voi hakea, jos oppilas on

1. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) lasten ja nuorten psykiatrian avohoitoyksiköiden tai Espoon kaupungin lastenpsykiatrisen avohoitoyksikön (AVOT)
2. Helsingin diakonissalaitoksen Lapellaksen lastenkodin tai
3. HYKS:n Jorvin sairaalassa lastentautien osastoilla oleva, sairaalakoulupaikkaa tarvitseva oppivelvollisuusikäinen lapsi tai nuori.

Hoitava lääkäri arvioi yhteistyössä huoltajien ja oppilaan oman koulun kanssa mahdollista hakeutumista sairaalakouluun. Sairalakoulun oppilaspaikka voidaan myöntää, mikäli sen katsotaan tukevan oppilaan hoitoa ja kokonaiskuntoutusta. Hakemus avohoidolliseen oppilaspaikkaan valmistellaan suomenkielisen opetuksen tulosityksikön antaman ohjeen mukaan. Sairaalaopetuksessa oppilas voi saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Tuen taso määräytyy pedagogisin perustein.

Sairaalaopetuksessa painottuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi pedagoginen kuntoutus sekä opettajien, huoltajien ja hoitavien tahojen tiivis moniammatillinen yhteistyö. Opetus sairaalakoulussa tapahtuu joko ryhmässä tai yksilöllisesti. Lisäksi koulu tarjoaa konsultaatiota ja ohjaustoimintaa erikoissairaanhoidossa oleville oppilaille ja heidän kouluilleen.

Sairaalaopetuksessa siirtymävaiheet tarkoittavat tilanteita, joissa oppilas on tulossa sairaalakouluun tai siirtymässä takaisin omaan kouluunsa tai uuteen kouluun. Siirtymävaiheessa sairaalakoulun ja oppilaan oman koulun yhteistyö on tiivistä. Oppilaalle laaditaan kirjallinen siirtymävaiheen suunnitelma aikatauluineen ja tukitoimineen yhdessä oppilaan tukiverkoston kanssa. Siirtymävaiheen aikana oppilas harjoittelee tarvittaessa koulunkäyntiä omassa koulussa.

5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Koulun kerhotoiminta

Espoon peruskouluja kannustetaan järjestämään oppilaille koulun kasvatus- ja opetustehtävää tukevaa, monipuolista koulun kerhotoimintaa. Koulun kerhotoiminnan tavoitteena Espoossa on tarjota oppilaille onnistumisen, osaamisen ja ilon kokemuksia erilaisten, oppilaille hyödyllisten ja mieluisten aiheiden parissa. Koulun kerhotoiminta on pedagogisesti tavoitteellista ja antaa oppilaille mahdollisuuksia syventää kiinnostuksen kohteitaan.

Oppilaita rohkaistaan ideoimaan, suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan koulun kerhotoimintaa. Myös huoltajat voivat olla mukana koulun kerhotoiminnan suunnittelun ja toteuttamisen eri vaiheissa.

Espoossa koulun perusopetuksen iltapäivätoiminta toteutetaan kaupungin oman perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman mukaisesti. Iltapäivätoiminta on maksullista ja sitä järjestetään jokaisena koulupäivänä oppituntien päätyttyä. Toiminta tukee osaltaan perusopetuksen yleisiä kasvatustavoitteita. Koulun kerhotoiminta ja perusopetuksen iltapäivätoiminta sijoittuvat oppilaan vapaa-ajalle.

Oppilaiden turvallisesta siirtymisestä koulun kerhoihin ja iltapäivätoimintaan huolehditaan. Vastuu turvallisesta ja eheästä koulupäivästä on kaikkien toimijoiden yhteinen.

Soukan koulun OPS (5.5.)

Koulun kerhotoiminta

Soukan koulun kerhotoiminta on suunniteltu oppilaskyselyjen vastaukset huomioiden. Kerhot suunnitellaan lukuvuosittain. Koulussamme järjestetään mahdollisuuksien mukaan läksykerho, jossa oppilaan on mahdollista saada aikuisen tukea kotitehtävien tekemiseen. Koulun kerhot pyritään järjestämään heti koulupäivän jälkeen, jotta oppilaalla olisi mahdollisimman eheä koulupäivä. Koulun tiloissa toimii myös yhteistyökumppanien ylläpitämiä kerhoja

Koulun kirjastotoiminta

Jokaisessa Espoon peruskoulussa on koulukirjastotoimintaa. Koulukirjastot tukevat tiedonhallintataitojen ja kirjallisuuden suunnitelmallista opiskelua. Koulukirjastot ovat keskeisiä ja monipuolisia oppimisympäristöjä, joissa on saatavilla sekä painettuja että digitaalisia materiaaleja. Koulukirjastoissa hyödynnetään teknologiaa laajasti.

Koulukirjasto on oppimisympäristö, jossa harjoitellaan laaja-alaisen osaamisen ja osallistumisen taitoja. Kirjastossa kasvaa taito kertoa omaa ja kyky ymmärtää toisen tarinaa. Yhteistyössä yleisen kirjaston kanssa syvennetään ja laajennetaan tiedonhallintataitojen ja kirjallisuuden opiskelua sekä kannustetaan elinikäiseen kirjaston käyttöön.

Espoossa on yhteisesti sovitut käytännöt koulukirjastotoiminnan järjestämiseen. Niihin kuuluvat yhteinen aineistotietokanta ja lainausjärjestelmä sekä tiedonhallinnan opiskelun suunnitelma.

Kouluruokailu

Kouluruokailussa tarjottavat ateriat ovat monipuolisia, vaihtelevia ja ravitsemuksellisesti täysipainoisia kokonaisuuksia. Kouluruokailussa huomioidaan kalenterin mukaiset juhlapäivät. Juhlapäivinä tarjotaan teemaan liittyvä, juhlavampi ateriakokonaisuus. Aterioiden suunnittelussa huomioidaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemussuositukset. Oppilasravintolassa esillä oleva malliannos ohjaa oppilasta kokoamaan itselleen ravitsemuksellisesti täysipainoisen aterian.

Oppilaat voivat osallistua kouluruokailun ja ruokailuhetkien kehittämiseen ja arviointiin yhdessä koulun henkilökunnan ja ruokapalveluita tuottavan tahon kanssa. Yhteistyöllä kehitetään ruokailutilanteiden sujuvuutta ja viihtyisyyttä. Ruokailutilanteiden tavoitteena on hyvän käytöksen, hyvien pöytätapojen ja omalta osaltaan kestävän elämäntavan omaksuminen.

Oppilailla on mahdollisuus osallistua kouluruokailuun liittyviin palvelutehtäviin, jotka tukevat oppilaiden ravitsemus- ja terveystieteistä sekä sosiaalista, esteettistä, kulttuuri- ja kestävän kehityksen kasvatusta. Palvelutehtäviin osallistuminen antaa oppilaille mahdollisuuden tutustua koulun ruokapalveluhenkilökunnan työhön.

Oppilaiden yksilölliseen ravitsemukseen sekä terveyden tai sairauden hoitoon liittyvien tarpeiden tukitoimista ja seurannasta sovitaan tapauskohtaisesti yhteistyössä oppilaan huoltajan ja kouluterveydenhuollon edustajan kanssa. Koulun omissa opetussuunnitelmissa kouluruokailua ja siihen liittyviä asioita voidaan kuvata ja sopia käytännöistä tarkemmin.

Välitunnit

Espoossa koulujen välituntitoiminta suunnitellaan siten, että se vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kehittää oppilaiden sosiaalisia suhteita. Koulun tiloja kehitetään niin, että ne innostavat, motivoivat ja virkistävät oppilaita välitunneilla. Oppilaat ovat mukana toiminnan suunnittelussa.

Soukan koulun OPS

Soukan koulukirjasto Noridium

Soukan koulussa toimii aktiivinen ja osallistava koulukirjasto.

Aamuisin kirjasto on toistaiseksi avoinna ennen koulun alkua klo 8.00-8.30 kaikille oppilaille.

Koulupäivän aikana kirjastoa voi käyttää omatoimisena opiskeluympäristönä ja ohjatusti kaunokirjallisuuden (esimerkiksi Netlibris- lukupiiri ja Kunnari-lukudiplomi) sekä tiedonhallinnan opiskeluun.

LIITE 3B Espoon tiedonhallintaitojen opetussuunnitelma.

Pitkillä välitunneilla kirjasto on oppilaiden olohuone, jossa saa rentoutua, pelata, lukea ja kohdata toisia oppilaita. Viidennen ja kuudennen luokan oppilaista valitaan vuosittain halukkaita kirjasto-oppilaita avuksi kirjastoon. Oppilaat osallistuvat kirjastotoiminnan suunnitteluun aktiivisesti.

Koulun kirjastossa käytetään kirjojen lainaamiseen Helmet- kirjastokorttia. Sen saa kaupungin kirjastosta ilmaiseksi huoltajan luvalla. Kirjastokortti on aina henkilökohtainen. Kirjastokortin avulla harjoitellaan arjen taitoja (L3).

Luokat voivat vierailla kaupungin kirjastossa lainaamassa kirjoja, kirjavinkkauksessa tai erilaisissa työpajoissa KULPSin kirjastopolulta tai omatoimisesti opettajan varaamana.

Välitunnit

Soukan koulun oppilaat voivat viettää välitunteja koulun piha-alueella, jossa on mm. jaetut areena- ja kenttävuorot. Pitkillä välitunneilla on vuorot koulun kirjastossa, valvotuissa oppilaskerhoissa sekä liikuntatiloissa Välkkärien ohjauksessa. Oppilaat saavat olla mukana välituntitoiminnan suunnittelussa. KiVa-koulu -ohjelma on mukana välituntitoiminnassa. Koulu huolehtii siitä, että kaikilla välituntialueilla on riittävä välituntivalvonta.

6.1. Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Oppimisen arvioinnin tavoitteena on ohjata, tukea ja kannustaa oppilaan opiskelua sekä kehittää hänen itsearviointitaitojaan. Espoon perusopetuksen arviointikulttuuria ohjaa positiivisen kasvatuksen ja opetuksen näkökulma. Arvioinnin tulee olla kannustavaa ja realistista opetussuunnitelman perusteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Opettajan tehtävänä on varmistaa, että oppilaat ja huoltajat tietävät oppimisen ja arvioinnin tavoitteet sekä tavat, joilla oppilaan oppimista ja osaamista arvioidaan.

Soukan koulun OPS (6.1.)

Soukan koulussa arviointi on monipuolista. Arvioinnin kohteena ovat oppimistulosten lisäksi opiskelu- ja työskentelytaitojen kehittyminen sekä koko oppimisprosessi. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan työskentelyyn erilaisissa oppimistilanteissa. Oppimisprosessin eri vaiheet kuten tuntityöskentely, kotitehtävät, kokeet ja muut työt kuuluvat monipuoliseen arviointiin.

Arvioinnin on tarkoitus olla realistista, mutta silti kannustavaa. Arvioinnilla pyritään edistämään oppilaan kehittymistä ja ohjaamaan hänen työskentelyään. Huolehdimme siitä, että arviointi on avointa, tavoitteellista ja se huomioi oppilaan yksilöllisyyden. Arviointiin osallistuvat kaikki oppilasta opettavat opettajat.

6.1.1 Formatiivinen arviointi

Formatiivisella arvioinnilla ohjataan oppimista. Oppilaat saavat opettajan ja oppilaan välisessä vuorovaikutuksessa oppimista ohjaavaa palautetta. Opettajan tehtävänä on tehdä oppilaan oppimisprosessi näkyväksi ohjaamalla ja avaamalla oppimisen solmukohtia. Ohjaaminen ja kannustaminen tarkoittavat sitä, että opettaja auttaa oppilasta ymmärtämään oppimisen tavoitteet ja sekä kannustaa ja ohjaa häntä oikeaan suuntaan niiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on, että oppilas tulee tietoiseksi omasta oppimisprosessistaan ja oppii vaikuttamaan omaan oppimiseensa.

Luokilla 1-6 toteutetaan formatiivinen arviointikeskustelu. Luokilla 7-9 annettavaa numeerista välitodistusta täydennetään arviointikeskustelulla tai/ja muulla palautteella.

Arviointikeskusteluun osallistuvat oppilas ja opettaja/opettajat. Huoltajalle varataan mahdollisuus osallistua arviointikeskusteluun. Arviointikeskustelussa kiinnitetään huomiota oppilaan vahvuuksiin ja onnistumisiin oppijana sekä käsitellään oppimistavoitteita ja oppimisen edistymistä.

6.1.2 Summatiivinen arviointi

Kaikilla vuosiluokilla annettavan lukuvuositolodistuksen ja yläkoulussa annettavan välitodistuksen lisäksi summatiivista arviointipalautetta voidaan antaa myös erilaisin tiedottein, todistuksin ja muilla tavoilla.

6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet

Kouluissa käydään säännöllistä keskustelua arvioinnin perusteista ja arviointikäytännöistä opettajien, oppilaiden ja huoltajien kanssa. On tärkeää käydä keskustelua heti lukuvuoden alussa. Koulussa varmistetaan, että oppilaiden erilaiset tarpeet ja tilanteet huomioidaan käyttämällä monipuolisia, joustavia ja tilanteeseen sovitettuja arviointimenetelmiä.

6.2. Soukan koulun OPS

Oppilaiden ikäkauden ja edellytysten huomioon ottaminen sekä monipuoliset arviointikäytännöt

Soukan koulun arviointisuunnitelmaan on koottu erilaisia menetelmiä ja näkökulmia, joiden avulla varmistetaan, että arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön, ja että oppilaalla on mahdollisuus näyttää osaamistaan eri tavoin.

Opettaja käy oppilaiden kanssa läpi oppiaineessa käytettävät erilaiset arviointimenetelmät. Tässä yhteydessä oppilaiden kanssa keskustellaan arvioinnin monipuolisuuden merkityksestä ja yhteydestä oppilaan erilaisiin vahvuuksiin. Perinteisten arviointimenetelmien (mm. kirjalliset ja suulliset kokeet, pari- ja ryhmäkeskusteluna toteutettavat kokeet ja sähköiset kokeet) rinnalla toiminnalliset arviointimenetelmät tuovat lisäulottuvuutta arviointiin. Monipuolinen arviointi mahdollistaa oppilaan vahvuuksien huomiointin. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksien mukaan tilaisuuksia osallistua uusien arviointimenetelmien ideointiin.

Itsearvioinnin edellytysten kehittäminen

Yhtenä arvioinnin kehittämisen kohteena on itsearviointi, jota harjoitellaan alkuopetuksesta alkaen erilaisten oppimistehtävien yhteydessä. Itsearvioinnin toteuttaminen voi vaihdella eri oppiaineissa. Itsearvioinnin välineenä voidaan käyttää portfolioa, projektiarviointia ja erilaisia itsearviointityökaluja.

Myös vertaisarviointia tehdään alkuopetuksesta lähtien säännöllisesti esimerkiksi kotitehtävien tai ryhmätöiden läpikäynnissä. Keskustellaan, miksi tultiin saatuihin tuloksiin ja miten työskentelyä voisi parantaa jatkossa. Taitojen karttuessa oppilaita ohjataan vähitellen arvioimaan myös työn prosessia. Oppilaita ohjataan palautteen annossa arvostavaan ja kunnioittavaan asennoitumiseen muita oppilaita kohtaan. Koulun itse- ja vertaisarviointia kehitetään koko ajan.

6.5 Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymisen tavoitteet määritellään koulussa yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Ne perustuvat koulun kasvatustavoitteisiin, toimintakulttuuria määrittäviin linjauksiin ja järjestyssääntöihin. Espoossa huomioidaan erityisesti toisten myönteinen ja kannustava huomioon ottaminen sekä vastuulliseen elämäntapaan kasvaminen. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutenaan ja sitä arvioivat oppilasta opettavat opettajat yhdessä.

Vuosiluokilla 1-3 käyttäytyminen arvioidaan sanallisen arviointiasteikon mukaan ja arvio annetaan lukuvuositodistuksen liitteellä. Käyttäytymistä arvioidaan seuraavien osa-alueiden osalta:

Hyvät tavat

Yhteisesti sovittujen toimintatapojen ja sääntöjen noudattaminen

Toisten myönteinen ja kannustava huomioon ottaminen

Ympäristöstä huolehtiminen ja vastuulliseen elämäntapaan kasvaminen.

6.5. Soukan koulun OPS

Käyttäytymisen arviointi perustuu koulun toimintakulttuuriin, kasvatustavoitteisiin sekä koulun järjestyssääntöihin, jotka on laadittu yhteistyössä oppilaiden kanssa.

6.6.1 Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Espoossa oppilaan opintojen edistymistä ja mahdollista tuen tarvetta arvioidaan jatkuvasti. Lukuvuoden tavoitteista suoriutumista arvioidaan alakouluissa arviointikeskustelussa ja yläkouluissa välitodistuksen antamisen yhteydessä arviointikeskustelussa tai/ja muulla palautteella. Mikäli on riski, että oppilas saa hylätyn arvosanan, tulee asiasta keskustella viipymättä oppilaan kanssa ja olla yhteydessä huoltajiin keskustelua ja toimenpiteiden sopimista varten.

Seuraavalle vuosiluokalle siirtämisestä ja luokalle jättämisestä päätettäessä otetaan huomioon lapsen etu. Ennen luokalle jättämisestä oppilaalle järjestetään hänelle soveltuva näyttömahdollisuus, joka voi sisältää erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita näyttöjä. Näytöistä sovitaan oppilaan ja huoltajan kanssa. Erilliset näytöt järjestetään pääsääntöisesti hyvissä ajoin ennen kevätlukukauden päättymistä, mutta oppilaan edun niin vaatiessa, näyttö voidaan järjestää vielä lukuvuoden koulutyön päättymisen jälkeen.

Espoossa on mahdollista opiskella oman opinto-ohjelman mukaan vuosiluokkiin sitomattomasti. Tämä on pedagoginen toimenpide, jolla voidaan välttää esimerkiksi opintojen keskeytyminen ja luokalle jättäminen.

6.6.2 Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan

Yksittäistä oppilasta koskeva vuosiluokkiin sitomaton opiskelu Espoossa on mahdollista opiskella oman opinto-ohjelman mukaan vuosiluokkiin sitomattomasti. Tämä on pedagoginen toimenpide, jolla voidaan välttää esimerkiksi opintojen keskeytyminen tai luokalle jättäminen. Sitä voidaan käyttää myös Suomeen ulkomailta palaavien oppilaiden ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen järjestämisessä sekä lahjakkuutta tukevana menettelyinä.

Oman opinto-ohjelman mukaan opiskelevan oppilaan opinto-ohjelma laaditaan opetussuunnitelman perusteissa olevien, oppiaineiden opetuksen tavoitteiden ja keskeisten sisältöalueiden mukaan, vuosiluokkakokonaisuuksittain 1-2, 3-6 ja 7-9. Seuraavan vuosiluokkakokonaisuuden tavoitteisiin siirtyminen oppiaineessa edellyttää edellisen vuosiluokkakokonaisuuden tavoitteiden suorittamista hyväksytysti. Perusopetusasetuksen (§ 3) mukaisen keskimääräisen vuosittaisen vähimmäistuntimäärän tulee täytyä kullakin vuosiluokalla. Myös Espoon tuntijaon mukaisen vähimmäistuntimäärän tulee täytyä nivelkohdissa - toisen, kuudennen ja 9. vuosiluokan päättyessä.

Oman opinto-ohjelman mukaan opiskelevan oppilaan opinnoissa suoriutumista arvioidaan alakouluissa arviointikeskustelussa ja yläkouluissa välitodistuksen antamisen yhteydessä arviointikeskustelussa tai/ja muulla palautteella.

Mikäli opiskelu ei edisty oman opinto-ohjelman mukaisesti, tulee asiasta keskustella viipymättä oppilaan kanssa ja olla yhteydessä huoltajiin keskustelua ja toimenpiteiden sopimista varten. Summatiivinen arviointi tehdään oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjattujen tavoitteiden mukaan. Oppilaan kyseisen lukukauden/lukuvuoden opinto-ohjelma tulee välitodistuksen/lukuvuositodistuksen liitteeksi.

Koko koulua tai opetusryhmää koskeva vuosiluokkiin sitomaton opiskelu

Jos koulu järjestää koko koulun tai opetusryhmän opetusta vuosiluokkiin sitomattomasti, se kuvaa opintokokonaisuudet opetussuunnitelmassaan Espoon tuntijaon sekä oppiaineille määriteltujen tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta. Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan opintokokonaisuudet, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen asianomaisessa oppiaineessa.

Oman opinto-ohjelman mukaan opiskelevien oppilaiden opinnoissa suoriutumista arvioidaan alakouluissa arviointikeskustelussa ja yläkouluissa välitodistuksen antamisen yhteydessä arviointikeskustelussa tai/ja muulla palautteella.

Mikäli opiskelu ei edisty oman opinto-ohjelman mukaisesti, tulee asiasta keskustella viipymättä oppilaan kanssa ja olla yhteydessä huoltajiin keskustelua ja toimenpiteiden sopimista varten. Summatiivinen arviointi tehdään oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjattujen tavoitteiden mukaan. Oppilaan kyseisen lukukauden/lukuvuoden opinto-ohjelma tulee välitodistuksen/lukuvuositodistuksen liitteeksi.

Vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua on kuvattu tarkemmin opetussuunnitelman luvussa 5.4.

6.7 Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet

Valinnaiset aineet vuosiluokilla 1-3 arvioidaan sanallisesti. Vuosiluokilla 4-9 ne valinnaiset aineet, jotka ovat laajuudeltaan alle kaksi vuosiviikkotuntia arvioidaan Espoossa käytössä olevan sanallisen arviointiasteikon mukaan ja ne valinnaiset aineet, jotka ovat laajuudeltaan kaksi vuosiviikkotuntia tai enemmän, arvioidaan numeroin.

Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, jonka suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa, tästä tulee mainita selvästi koulun opetussuunnitelmassa.

Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskelluista oppiaineista annetaan sanallinen arviointi kaikilla vuosiluokilla.

6.8.5 Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, jonka suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa, tästä tulee mainita selvästi koulun opetussuunnitelmassa.

6.9 Poissaolojen vaikutukset arviointiin

Eriyisestä syystä oppilaalle voidaan myöntää lupa väliaikaiseen poissaoloon huoltajan hakemuksesta. Jos oppilaalle on myönnetty tilapäinen vapautus opetukseen osallistumisesta, koulun tehtävä on valvoa, ettei oppilas jää jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä luvallisen poissaolon aikana. Oppilaalle tulee laatia henkilökohtainen oppimissuunnitelma väliaikaisen poissaolon ajaksi. Oppimisen summatiivisen arvioinnin tulee perustua tavoitteiden saavuttamisesta osoitettuun monipuoliseen näyttöön myös luvallisesti poissa olevan oppilaan kohdalla.

6.11 Todistukset

Espoossa on käytössä seuraavat yhteiset todistusohjat:

- lukuvuositodistus
- välitodistus
- erotodistus
- päättötodistus

Seitsemänneltä vuosiluokalta alkaen oppilaille annetaan numeerinen välitodistus, jota täydennetään arviointikeskustelulla tai/ja muulla palautteella. Alakoulussa välitodistusta ei anneta, mutta koulu voi halutessaan antaa oppilaille kuudennella vuosiluokalla numeerisen välitodistuksen, jos se on kirjattu koulun omaan opetussuunnitelmaan.

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen osallistumisesta annetaan lukuvuoden päättyessä erillinen todistus, eikä arviota merkitä väli- tai lukuvuositodistuksiin.

6.11.1 Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Oppilaalle annetaan lukuvuositodistus lukuvuoden päättyessä. Arviointi on sanallista vuosiluokilla 1-3. Espoossa on käytössä arviointiasteikko, jota käytetään kaikkien sanallisesti arvioitavien oppiaineiden arvioinnissa. Sanallista arviointiasteikkoa käytetään myös käyttäytymisen arvioinnissa vuosiluokilla 1-3.

Vuosiluokilla 4-9 annetaan numeroarviointi. Numeroarviointia voi täydentää erillisellä liitteellä annettavalla sanallisella arvioinnilla.

Jos oppilaan äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli, todistuksissa voidaan käyttää neljänneltä luokalta alkaen sanallista arviointiasteikkoa ainoastaan silloin, kun opettaja ei pysty arvioimaan oppilaan osaamisen tasoa tämän kehittyvän kielitaidon vuoksi. Oppilaalla on lähtökohtaisesti yhdenvertainen oikeus saada numeroarviointi heti kun se on mahdollista.

Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskelluista oppiaineista annetaan sanallinen arviointi kaikilla vuosiluokilla.

6.11.3 Välitodistus

Seitsemänneltä vuosiluokalta alkaen annetaan numeerinen välitodistus, jota täydennetään arviointikeskustelulla tai/ja muulla palautteella. Arviointikeskusteluun osallistuvat oppilas ja opettaja/opettajat. Huoltajalle varataan mahdollisuus osallistua arviointikeskusteluun. Arviointikeskustelussa kiinnitetään huomiota oppilaan vahvuuksiin ja onnistumisiin oppijana sekä käsitellään oppimistavoitteita ja oppimisen edistymistä.

Alakoulussa välitodistusta ei anneta, mutta koulu voi halutessaan antaa oppilaille kuudennella vuosiluokalla numeerisen välitodistuksen, jos se on kirjattu koulun omaan opetussuunnitelmaan.

6.12 Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Espoossa erityisen tutkinnon suoritusmahdollisuus koskee kotiopetuksessa olevia oppivelvollisia, perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaita ja lukion valmistavan opetuksen opiskelijoita.

Kotiopetuksessa olevat lapset ja nuoret, joiden oppivelvollisuuden edistymisestä heidän huoltajansa vastaavat, voivat suorittaa erityisessä tutkinnossa perusopetuksen oppiaineiden oppimääriä, perusopetuksen oppimäärän osittain ja/tai koko perusopetuksen oppimäärän. Suoritusmahdollisuus on siinä koulussa, jossa kotiopetuksessa olevan oppivelvollisen edistymistä valvotaan. Kotiopetuksessa olevilla oppilailla on siis mahdollisuus saada todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta, perusopetuksen osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä ja/tai perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta. Suorittamismahdollisuus on pääsääntöisesti kevätlukukausien aikana ja siitä sovitaan suoraan ko. koulun kanssa.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaat voivat suorittaa perusopetuksen valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen oppiaineen oppimääriä ja saada näin todistuksen/todistuksia perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta.

Lukion valmistavan opetuksen opiskelijat voivat suorittaa valmistavaa opetusta tarjoavassa lukiossa perusopetuksen oppiaineiden oppimääriä ja/tai perusopetuksen oppimäärän osittain. Opiskelijoilla on siis mahdollisuus saada todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta ja perusopetuksen osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä.

Tutkinnon suorittamisen tarkemmat tiedot ja ajankohdat määritellään tarkemmin koulu- ja oppilaitoskohtaisesti.

7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Espoon kouluissa oppilaan tukitoimia suunnitellaan ja arvioidaan oppimisen tuen ryhmässä. Oppimisen tuen ryhmään osallistuu tapauskohtaisen harkinnan perusteella rehtori, oppilasta opettavat opettajat ja oppilashuollon ammattihenkilöiden edustajat. Pedagoginen asiantuntemus sekä opettajien ja oppilashuollon yhteistyö oppilaan tuen tarpeen varhaisessa havaitsemisessa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa on tärkeää. Oppilaan ja huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä oppilaan tukitoimien suunnittelemiseksi, arvioimiseksi ja toteuttamiseksi.

Varhaisen puuttumisen avulla oppilaan tuen tarve havaitaan, huoli otetaan puheeksi ja tukitoimia tarjotaan mahdollisimman nopeasti koulupolun jokaisessa vaiheessa. Opettajan merkitys varhaisessa tukemisessä on keskeinen. Opettaja seuraa perustyössään oppilaan koulunkäyntiä ja oppimista. Oppilaalla on oikeus saada hänen tarvitsemaansa oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmaannuttua.

Koulujen tukirakenteissa varaudutaan joustaviin muutoksiin oppilaan äkillisen tuen tarpeen muuttumisen varalta. Rehtori vastaa tuen kohdentamista koulun tasolla.

7.1.2 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana

Kodin ja koulun yhteistyön keskeiset yleiset toimintaperiaatteet on kuvattu luvussa 5.

Kun koulussa havaitaan oppilaan tuen tarve, koulun henkilöstö on viivytyksettä yhteydessä huoltajiin tuen tarpeen kuvaamiseksi ja yhteistyön aloittamiseksi, kuten varhaisen puuttumisen periaatteisiin kuuluu. Myös oppilas ja huoltajat voivat ilmaista oppilaan tuen tarpeen oppimisessa ja koulunkäynnissä.

Koulun henkilöstö on aloitteellinen yhteistyössä kotien kanssa koko tuen tarpeen ajan. Huoltaja ja oppilas otetaan mukaan oppilaan tuen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin jokaisella tuen tasolla.

7.2 Yleinen tuki

Jokaisella oppilaalla on oikeus saada yleistä tukea kaikkina koulupäivinä. Laadukkaaseen opetukseen kuuluu hyvin suunniteltu ja toteutettu opetus ja sen arviointi, asianmukainen oppimisympäristö ja sen ylläpito sekä oppilashuollollinen työ. Yleisen tuen aikana huomioidaan oppilaiden valmiudet ja vahvuudet ja suunnitellaan sekä opetus että mahdolliset tukitoimet näiden mukaisesti. Opetusta suunniteltaessa opettaja huomioi jokaisen oppilaan omia oppimisen tarpeita ja tapoja oppia.

Yleistä tukea saavan oppilaan mahdollisista opetuksen edellyttämistä tulkitsemis- ja avustajapalveluista, muista opetuspalveluista ja erityisistä apuvälineistä tehdään

hallintopäätös. Tällöin oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma, jossa palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan.

Oppimissuunnitelma yleiseen tukeen

Jokaiselle oppilaalle voidaan laatia yleisen tuen oppimissuunnitelma. Lomakepohjana käytetään Espoon tehostetun tuen oppimissuunnitelman lomakepohjaa soveltuvin osin.

Oppimissuunnitelman laativat luokanopettaja tai luokanvalvoja, tarvittaessa yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan ja muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Oppilashuollon ammattihenkilöitä voi tarvittaessa konsultoida suunnitelmaa laadittaessa.

Oppimissuunnitelma tehdään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan sekä tarvittaessa oppilaan muun laillisen huoltajan kanssa. Oppimissuunnitelman laadinnassa sovitaan, miten huoltaja voi auttaa oppilasta saavuttamaan tavoitteet. Oppilaalle laadittu yleisen tuen oppimissuunnitelman toteutumisen arviointi- ja tarkistamisaikataulu määritetään suunnitelman laatimisen yhteydessä.

7.3.1 Pedagoginen arvio

Espoossa oppilaan opettajat laativat pedagogisen arvion Espoon kaupungin lomakkeelle. Prosessin vastuuhenkilöinä ovat alakoulussa luokanopettaja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa, sekä vastaavasti yläkoulussa luokanvalvoja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. Arvion laatijat hyödyntävät tarvittaessa muiden oppilasta opettavien käsityksiä arvionsa pohjana. Yhteistyö oppilaan ja huoltajien kanssa on välttämätöntä sekä tarpeiden selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Tarvittaessa arvion laatimisessa on apuna myös muita asiantuntijoita.

Pedagogisessa arviossa arvioidaan oppilaan opetukseen osallistumiseen edellyttämien tulkitsemis- ja avustajapalveluiden, muiden opetuspalvelujen sekä erityisten apuvälineiden tarve. Näiden palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan oppimissuunnitelmassa.

Espoossa tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen sekä oppilaan palaaminen yleisen tuen piiriin käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen oppimisen tuen ryhmän moniammatillisena käsittelynä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Allekirjoituksellaan rehtori vahvistaa moniammatillisen käsittelyn tuloksen. Rehtori vastaa tehostetun tuen järjestämisestä ja toteutumisesta.

7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana

Espoossa tehostetun tuen oppimissuunnitelman laatimisesta vastaavat luokanopettaja tai luokanvalvoja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan ja muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Oppimissuunnitelma laaditaan Espoon lomakepohjalle. Tarvittaessa oppilashuollon ammattihenkilöitä voi konsultoida suunnitelman laatimisessa.

Tehostettua tukea saavalle oppilaalle mahdollisista opetukseen osallistumisen edellyttämistä tulkitsemis- ja avustajapalveluista, muista opetuspalveluista ja erityisistä apuvälineistä tehdään hallintopäätös. Palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan tehostetun tuen oppimissuunnitelmassa.

Tehostetun tuen oppimissuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan sekä tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa. Oppilaan osuus suunnittelussa kasvaa siirryttäessä perusopetuksen ylemmille luokille. Oppilaan ja huoltajan kanssa keskustellaan siitä, miten oppilas ja huoltajat voivat osallistua tavoitteiden saavuttamiseen ja varmistetaan, että kaikki osapuolet ymmärtävät, mihin suunnitelmalla pyritään sekä milloin ja millä kriteereillä suunnitelman eteneminen tarkistetaan. Tehostetun tuen oppimissuunnitelma arvioidaan ja tarkistetaan aina tuen tarpeen muuttuessa tai vähintään kerran vuodessa.

Mikäli tehostetun tuen piirissä oleva oppilas saavuttaa asetetut tavoitteet, harkitsevat opettajat oppimisen tuen ryhmässä yhteistyössä huoltajan ja oppilaan kanssa, tuleeko oppilaan tehostettu tuki päättyä ja opetus järjestää yleisenä tukena. Jos päädytään tehostetun tuen lopettamiseen, laaditaan oppilaasta pedagoginen arvio. Oppimisen tuen ryhmän moniammatillisen käsittelyn jälkeen oppilas palaa yleisen tuen piiriin. Jos arvioidaan, että oppilas tarvitsee edelleen tehostettua tukea, oppilaan oppimissuunnitelma tarkistetaan yhteistyössä huoltajan kanssa. Jos tehostetun tuen toimet eivät auta oppilasta ja ongelmat kasvavat, monimuotoistuvat tai kasautuvat, selvitetään oppilaan opetuksen järjestämisen mahdollisuutta erityisessä tuessa.

Koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa kuvataan koulun antama tehostettu tuki.

Oppimissuunnitelma muissa tilanteissa

Vuosiluokkiin sitomattoman opiskelu on kuvattu luvussa 5.4. Yksittäistä oppilasta voidaan opettaa vuosiluokkaan sitomattomasti erityisillä opetusjärjestelyillä esimerkiksi oppilashuollollisena ja opintojen keskeyttämistä ehkäisevänä toimenpiteenä. Tällöin oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma Espoon lomakepohjalle. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan opintokokonaisuudet (oppiaineiden tavoitteet, sisällöt ja tuntimäärät) ja määriteltävä niiden suorittamisjärjestys sekä aikataulu.

Erytisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös oppilaalle laaditun pedagogisen arvion tai selvityksen, huoltajan ja oppilaan kuulemisen sekä tarvittaessa asiantuntijalausunnon perusteella. Päätöksen jälkeen oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma tai henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) oppilaan tuen tasosta riippuen.

Perusopetuksen 7-9 vuosiluokkien oppilas voidaan ottaa oppilaaksi joustavan perusopetuksen opetusryhmään, minkä jälkeen hänelle laaditaan tai päivitetään oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan joustavan perusopetuksen järjestäminen koulussa ja muissa oppimisympäristöissä. (Joustava perusopetus luvussa 5.4)

Espoossa maahanmuuttajien määräaikaisella opetuksella tarkoitetaan valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneelle oppilaalle annettavaa määräaikaista tehostettua tukea. Kaikille maahanmuuttajien määräaikaista opetusta saaville oppilaille laaditaan oppimissuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa viimeistään kolmen kuukauden kuluessa opetuksen alkamisesta. (Maahanmuuttajien määräaikainen opetus luvussa 9)

7.4 Erityinen tuki

Espoossa erityistä tukea saavien oppilaiden opetusta ja opetuksen järjestämistä kehitetään, ohjeistetaan ja koordinoidaan Suomenkielisen opetuksen tulosityksikössä eri linjojen ja vastuualueiden yhteistyönä. Erityistä tukea annetaan oppilaalle pääsääntöisesti oppilaan lähikoulussa. Jos oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset vaativat, oppilaan opetus järjestetään erityisluokalla.

7.4.1 Pedagoginen selvitys

Pedagogisen selvityksen laatimisen vastuuhenkilönä on luokanopettaja tai luokanvalvoja tai erityisluokanopettaja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. Pedagoginen selvitys laaditaan Espoon lomakkeelle.

Yhteistyö oppilaan ja huoltajien kanssa on välttämätöntä tarpeiden selvittämisen, tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Selvityksen laatijat käyttävät tarvittaessa oppilasta opettavien opettajien käsityksiä esityksensä pohjana. Tarvittaessa selvityksen laatimiseen käytetään myös muita asiantuntijoita. Pedagoginen selvitys käsitellään aina moniammatillisena yhteistyönä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa koulun oppimisen tuen ryhmässä sekä yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa. Koulun rehtori hyväksyy allekirjoituksellaan pedagogisen selvityksen.

Huoltajan tai lapsen laillisen edustajan ja oppilaan kuulemisesta on oltava kirjallinen selvitys pedagogisen selvityksen liitteenä. Huoltajan ja oppilaan kuuleminen laaditaan Espoon kaupungin lomakkeelle. Huoltajan ja oppilaan kuulemistilaisuuden järjestämisestä ja kirjaamisesta vastaa rehtorin valtuuttama henkilö. Esitykseen erityisen tuen päätöksestä liitetään tarvittaessa psykologinen tai lääketieteellinen lausunto tai sosiaalinen selvitys pedagogisen selvityksen ja huoltajan ja oppilaan kuulemisen lisäksi. Espoossa asiantuntijalausunto vaaditaan seuraavissa erityisen tuen päätöksissä: oppimäärän yksilöllistäminen, pidennetty oppivelvollisuus, autismin kirjon opetus ja opetus toiminta-alueittain.

7.4.2 Erityisen tuen päätös

Espoossa erityisen tuen hallintopäätöksessä päätetään oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut, erityiset apuvälineet, muut tarvittavat opetuspalvelut sekä tarvittaessa oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden oppimäärän yksilöllistämisestä tai oppiaineen opetuksen vapauttamisesta päätetään osana erityisen tuen päätöstä.

Erityistä tukea saavan oppilaan opetukseen osallistumiseen edellyttämien tulkitsemis- ja avustajapalveluiden, muiden opetuspalvelujen sekä erityisten apuvälineiden tarve arvioidaan pedagogisessa selvityksessä ja niistä tehdään hallintopäätös osana erityisen tuen päätöstä. Näiden palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan HOJKSissa.

Erityisen tuen päätös tulee tarkistaa aina oppilaan tuen tarpeen tai opetuksen järjestämispaikan muuttuessa. Kuitenkin erityisen tuen päätös tarkistetaan 2. ja 6. vuosiluokan aikana. Myös Espooseen muuttavan erityisen tuen oppilaan päätös tarkistetaan.

Erityisen tuen tarkistaminen tehdään yhteistyössä opettajien, huoltajan, oppilaan ja oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Erityisen tuen tarkastamista varten on laadittava pedagoginen selvitys, joka käsitellään moniammatillisesti oppimisen tuen ryhmässä. Mikäli erityisen tuen tarvetta ei enää ole, tehdään päätös erityisen tuen lopettamisesta.

7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

Espoossa henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laatimisesta vastaavat luokanopettaja, erityisluokanopettaja tai luokanvalvoja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. HOJKS laaditaan yhdessä oppilasta opettavien opettajien ja huoltajan, edellytyksensä mukaisesti oppilaan sekä tarvittaessa koulun oppilashuollon asiantuntijoiden kanssa. Suunnitelma kirjataan Espoon kaupungin lomakkeelle.

Kokemukset käytetyistä opetusjärjestelyistä ja toimintatavoista kirjataan henkilökohtaiseen opetuksen järjestämisen suunnitelmaan. Erityistä tukea saavan oppilaan tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut sekä erityisten apuvälineiden käyttö kuvataan HOJKSissa. Tätä tietoa hyödynnetään suunnitelman toteutumista arvioitaessa. Jos erityisen tuen oppilas opiskelee osittain erityisluokalla tai muun opetuksen yhteydessä, HOJKSiin kirjataan integraation tavoitteet, arviointi ja suunnitelman tarkistamisaikataulu.

Huoltajan kanssa keskustellaan, kuinka hän voi olla oppilaan oppimisessa apuna tavoitteiden saavuttamisessa. HOJKS-keskustelussa sovitut toimintatavat kirjataan suunnitelmaan. Oppilaalle laadittu HOJKS arvioidaan aina tuen tarpeen muuttuessa tai vähintään kerran vuodessa. Suunnitelman arviointi tehdään yhdessä huoltajan ja tarvittaessa oppilashuollon asiantuntijoiden kanssa.

HOJKS-palaverin kokoonkutsujana toimii alakoulussa uokanopettaja/erityisluokanopettaja ja yläkoulussa luokanvalvoja/erityisluokanopettaja. Oppilaan HOJKS laaditaan lokakuun loppuun mennessä. Syksyllä oppilaalle laadittu HOJKS tarkistetaan kevätlukukaudella. Koulun rehtori on vastuussa siitä, että oppilaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma laaditaan asianmukaisesti. HOJKSiin ei voi hakea muutosta valittamalla eikä muilla muutoksenhakuineilla.

7.4.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen

Espoossa oppiaine voidaan yksilöllistää, mikäli oppilaalla ei ole pedagogisen ja psykologisen tai lääketieteellisten selvitysten perusteella edellytyksiä selviytyä oppiaineiden keskeisten sisältöjen opiskelusta. Päätös perustuu oppilaalle laadittuun pedagogiseen selvitykseen, asiantuntijalausuntoon sekä huoltajan ja oppilaan kuulemiseen. Yksilöllistetyn opetuksen toteuttaminen kuvataan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS).

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden oppimäärän yksilöllistämisestä tai oppiaineen opetuksen vapauttamisesta päätetään erityisen tuen päätöksen yhteydessä. Muiden oppilaiden osalta oppimäärän yksilöllistämisestä tai oppiaineen opetuksen vapauttamisesta tehdään erillinen hallintopäätös.

Rehtori ja oppilaan opettaja vastaavat siitä, että oppiaineen opetuksen vapauttamista varten oppilaalle laaditaan pedagoginen arvio tai selvitys sekä huoltajan ja oppilaan kuuleminen. Oppilaan terveydentilaan liittyvien syiden perusteella tehtävä oppiaineen opetuksesta vapauttaminen edellyttää lääkärin lausuntoa. Ennen oppiaineen opetuksesta

vapauttamista, oppilaan opetuksessa on kokeiltu monipuolisesti ja riittävän pitkän ajan muita oppilaan tuen tarpeeseen soveltuvia tukikeinoja. Nämä keinot kuvataan oppilaan pedagogisessa arviossa tai selvityksessä. Päätöksen oppiaineen opiskelun vapauttamisesta tekee se viranhaltija, jonka toimiin se kuuluu kulloinkin voimassa olevan lautakunnan hyväksymän opetuslainsäädäntöön perustuvan ratkaisuvallan mukaan. Oppilaan oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin kirjataan, kuinka oppiaineen opiskelusta vapautettu oppiaine korvataan muulla opetuksella tai ohjatulla toiminnalla.

7.4.5 Pidennetty oppivelvollisuus

Espoossa käytetään kaikkia vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa pidennetty oppivelvollisuus. Käytettävä toteuttamistapa ja opetuksen järjestämispaikka harkitaan tapauskohtaisesti oppilaan etu huomioiden.

Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta ja siihen liittyvä erityisen tuen päätös tehdään Espoossa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyönä. Lapsen huoltajalle annetaan kuulemistilaisuudessa tietoa pidennetyn oppivelvollisuuden eri vaihtoehdoista ja valinnan vaikutuksista lapsen koulupolkuun.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaalla on mahdollisuus vapaaehtoiseen esiopetusvuoteen varhaiskasvatuksen ryhmässä sinä vuonna, kun hän täyttää viisi vuotta. Oppivelvollisuuden suorittamisen hän aloittaa esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta. Kuusivuotiaan esiopetus järjestetään pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen esiopetusryhmässä oppilaalle laaditun henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman mukaisesti. Suunnitelman laativat esiopetusta opettava lastentarhanopettaja ja opetustoimen erityisopettaja yhdessä.

Oppilas, joka aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen kuusivuotiaana, voi tuen tarpeen ja kokonaistilanteen perusteella suorittaa myös toisen esiopetusvuoden. Tällöin oppilaalle tehdään hallinnollinen päätös koulunkäynnin aloittamisesta vuotta säädettyä myöhemmin. Tilannetta arvioidaan yhteistyössä huoltajien, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja hoito- tai kuntoutustahojen kanssa.

Perusopetuksen 1. luokan alkaessa oppilaalle tehdään erityisen tuen päätös, jossa päätetään, opiskeleeko oppilas oppiaineittain yleisen vai yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti, oppiainekokonaisuuksittain tai toiminta-alueittain vai vapautetaanko oppilas jonkin oppiaineen opiskelusta kokonaan. Päätöksessä päätetään samalla lapsen opetusryhmä ja mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut sekä erityiset apuvälineet.

Pidennettyyn oppivelvollisuuteen voidaan siirtää myös silloin, kun oppilas on jo aloittanut perusopetuksessa. Tällöin siirto perustuu oppilaan tilanteen perusteelliseen uudelleen arviointiin. Oppivelvollisuutta ei tällaisessa tapauksessa pidennetä perusopetuksen loppupäästä vaan oppilas jatkaa opiskeluaan ikätasoisessa ryhmässä.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden opetus voidaan tarvittaessa järjestää siten, ettei yhteisenä aineena opeteta toista kotimaista kieltä eikä vierasta kieltä. Pidennettyyn oppivelvollisuuteen liittyvä oppiaineen opetuksesta vapauttaminen on kuvattu luvussa 7.4.4. Oppiaineita voidaan myös yhdistää oppiainekokonaisuuksiksi ja jakaa osa-alueisiin koulukohtaisen opetussuunnitelman mukaan.

7.4.6 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Toiminta-alueittain opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan oppilaan vahvuudet. Oppimisen ohjaaminen perustuu oppilaan vahvuuksia hyödyntävään, tuen tarpeet huomioivaan ja yksilölliseen opetuksen suunnitteluun.

A) MOTORISET TAIDOT

Motoristen taitojen oppimisen tavoitteena on vahvistaa oppilaan kehon hahmotusta sekä edistää kokonais- ja hienomotoristen taitojen kehittymistä. Samalla vahvistetaan oppilaan minäkuva ja itsetuntoa. Opetuksessa tulee ottaa huomioon oppilaan fyysinen ja motorinen kehitys, terveydentila ja mahdolliset rajoitukset. Opetuksessa tulee hyödyntää ympäröivä luonto ja vuodenaajat, lähiympäristö ja lähialueen liikuntapalvelut sekä koulun tarjoamat mahdollisuudet ja resurssit.

Motoristen taitojen kehittäminen on jaettu seuraaviin osa-alueisiin: 1) motoristen taitojen suunnittelu ja ohjaus, 2) kehon tuntemus, 3) tasapaino ja koordinaatio, 4) rytmi ja 5) kestävyys ja lihasvoiman kehittäminen.

1.1 Motoristen taitojen suunnittelu ja ohjaus

- Oppilasta tuetaan ohjaamaan omaa toimintaansa.
- Oppilas oppii monipuolisesti sekä kokonais- että hienomotorisia perustaitoja.
- Oppilas kokee liikunnan iloa ja saa virikkeitä liikunnan harrastamiseen.

1.2 Kehon tuntemus

- Oppilas tiedostaa oman kehonsa ja sen osat.
- Oppilas hahmottaa oman kehonsa suhteessa itseensä, ympäristöönsä sekä toimintaan.
- Oppilas tiedostaa ja harjoittelee erilaisia liikkumistapoja.
- Oppilas tutustuu eri liikuntavälineisiin.

1.3 Tasapaino ja koordinaatio

- Oppilas kontrolloi omaa kehoaan.
- Oppilas oppii silmän ja käden/jalan koordinaatiotaitoja.

1.4 Rytmi

- Oppilas oppii käyttämään kehon rytmiä liikkeissään ja toiminnassaan.

1.5 Kestävyys ja lihasvoiman kehittäminen

- Oppilas harjaantuu havaintomotorisissa ja motorisissa perustaidoissaan.
- Oppilas pyrkii ylläpitämään ja kehittämään peruskuntoaan.

Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:

- perusliikuntataidot kuten kävely, juoksu, hyppy, ryömiminen, konttaaminen, keinuminen, kieriminen ja kipeäminen
- sensomotorinen liikunta
- voiman säätelyn harjoitukset (puristaminen, tavaroiden kantaminen, nostaminen, koskettaminen)
- koordinaation harjoittelu ilman välineitä, välineillä ja telineillä
- musiikki- ja ilmaisuliikunta sekä tanssit
- pallottelu (mm. vierittäminen, heittäminen, kiinniotto, pompottaminen)
- luontoliikunta
- talviliikunta
- veteen totuttautuminen ja uintiharjoitukset
- liikunnalliset ja vuorovaikutteiset leikit

B) KOMMUNIKAATIOTAIDOT

Kommunikaatiotaitojen oppimisen tavoitteena on orientoitumisreaktion muodostuminen ja sen pohjalle rakentuva erilaisten ilmaisujen ymmärtäminen ja tuottaminen. Tavoitteena on, että oppilas on vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa, tulee ymmärretyksi ja ymmärtää itsekin muita ryhmän oppilaita ja aikuisia. Oppilaalle turvataan mahdollisuus käyttää itselleen luonteenomaisia tapoja kommunikoida. Oppilaalle tulee olla käytettävissä vaihtoehtoisia kommunikaatiomenetelmiä, joita voivat olla esimerkiksi viittomat ja osoittaminen, kuvat, kirjoitettu teksti, konkreettiset esineet ja kokonaisvaltainen kehon viestintä. Kaikessa opetuksessa ymmärretään kielen ja ajattelun merkitys, jota tuetaan eri menetelmin.

Kieli- ja kommunikaatiotaitojen kehittäminen on jaettu seuraaviin osa-alueisiin: 1) kielellinen tietoisuus, 2) ilmaisujen ymmärtäminen ja tuottaminen, 3) kommunikaation keino, 4) kirjainten, sanojen ja lauseiden tunnistaminen ja käyttö.

2.1 Kielellinen tietoisuus

- Oppilaan symbolifunktion kehittyminen edistyy.
- Oppilas ymmärtää kommunikaation merkityksen ja voiman.
- Oppilas ymmärtää kielen ja kommunikaation vuorovaikutuksellisen merkityksen.

2.2 Ilmaisujen ymmärtäminen ja tuottaminen

- Oppilas ymmärtää hänelle suunnattua kommunikaatiota.
- Oppilas osaa tehdä kommunikaatioaloitteita sekä ylläpitää kommunikaatiotaan.
- Oppilas harjoittelee keskustelutaitoja.

2.3 Kommunikaation keinot

- Oppilas ymmärtää ja oppii tarvittaessa käyttämään vuorovaikutuksen tukena hänelle luontaista tapaa kommunikoida.
- Oppilas ymmärtää ja käyttää kommunikaatiomenetelmiä eri tilanteissa.

2.4 Kirjainten, sanojen ja lauseiden tunnistaminen ja käyttö

- Oppilas ymmärtää puhetta tukevien ja korvaavien menetelmien symboloivan merkityksen.
- Oppilas laajentaa käsite- ja sanavarastoaan.

Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:

- orientoituminen tilanteeseen suuntaamalla katse, keskittymällä olennaiseen ja rauhoittuminen tilanteeseen
- suualueen motoriikan aktivointi ja harjoittelu
- oman kommunikaatiokeinon käyttäminen ja vahvistaminen eri tilanteissa
- käsitteiden harjoittelu, ylä- ja alakäsitteet
- erilaisiin kirjallisuuden muotoihin tutustuminen, kuten runot, lorut, riimittely, sadut, tietotekstit ja eri kirjallisuuden lajit
- keskustelu-, vuorovaikutus- ja ilmaisulliset leikit ja harjoitukset
- sanan äännerakenteen harjoittelu
- kirjaimiin tutustuminen eri aistien avulla ja eteneminen yksilöllisesti sanatasoiseen tunnistamiseen
- kirjaston käyttö

C) SOSIAALISET TAIDOT

Sosiaalisten taitojen oppimisen tarkoituksena on oppilaan vuorovaikutustaitojen kehittyminen sosiaalisissa suhteissa ja erilaisissa esineympäristöissä.

Sosiaalistumisprosessia ohjaavina tekijöinä ovat oppilaan muodostama kuva ympäristöstä ja omasta itsestään sekä ympäristön häneen kohdistamat odotukset. Tunteiden kehittymisen lähtökohtana ovat tarve tuntea hellyyttä ja turvallisuutta, ymmärtää ja tulla ymmärretyksi, tarve olla yhdessä muiden kanssa ja kuulua johonkin yhteisöön, tarve tutkia, kokeilla ja vaikuttaa ympäristöön, tarve oppia ja selviytyä itsenäisesti. Oppilaan itsetuntemusta tuetaan luomalla edellytykset onnistumisen kokemuksiin ja vahvistamalla myönteistä sosiaalisen oppimisen ilmapiiriä. Tavoitteisiin pyritään harjoittamalla sosiaalisia taitoja aluksi aikuisen ja sitten lasten välisissä vuorovaikutustilanteissa.

Sosiaaliset taidot sisältävät: 1) vuorovaikutustaidot ja 2) itsehallinnan taidot.

3.1 Vuorovaikutustaidot

- Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin.
- Oppilas etenee sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa omien edellytystensä mukaisesti.

3.2 Itsehallinnan taidot

- Oppilas oppii tekemään valintoja erilaisissa tilanteissa.
- Oppilas noudattaa sovittuja sosiaalisia sääntöjä.
- Oppilas oppii sopeutumaan muutokseen.

30

- Oppilas oppii hallitsemaan ja kontrolloimaan omaa käyttäytymistään.

Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:

- vuorovaikutusharjoitteet, -leikit ja -pelit
- ryhmätilanteissa oleminen (istuminen paikoillaan, odottaminen, toisen huomioonottaminen)
- tottuminen koulun eri vuorovaikutustilanteisiin (välitunti, juhlat, ruokailu)
- oikean ja väärän toimintatavan tunnistaminen ja harjoittelu
- hyvät käytöstavat (kiittäminen, anteeksipyyttäminen ja tervehtiminen)
- yhteisten sääntöjen noudattaminen
- tunteiden tunnistaminen ja nimeäminen
- sosiaalisissa tilanteissa sopivan käytöksen harjoittelu
- retket, kaupassakäynti ja muut koulun ulkopuoliset oppimisympäristöt.

D) KOGNITIIVISET TAIDOT

Kognitiivisilla taidoilla tarkoitetaan tietojen vastaanottamista, hankkimista, muokkaamista, taltioimista, mieleen palauttamista ja tiedon soveltamista sekä ongelmanratkaisua. Oppimisprosessissa on keskeistä mallista oppiminen ja jäljittelytaitojen (kielellinen ja motorinen) kehittyminen. Opetuksella pyritään siihen, että oppilas oppii oman toimintansa kautta jäsentämään hankkimaansa tietoa sekä yhdistämään asioita ja tapahtumia mielekkäällä tavalla. Oppiaineiden sisällöt voivat olla osa kognitiivisten taitojen opettelua.

Kognitiivisten taitojen osa-alueet ovat: 1) aistien stimulointi ja harjoittaminen, 2) luokittelu ja valintojen tekeminen, 3) ongelmanratkaisu ja 4) syy- ja seuraussuhteet.

4.1 Aistien stimulointi ja harjoittaminen

- Oppilas aktivoituu käyttämään eri aistejaan.
- Oppilas oppii käyttämään aistejaan ympäröivän todellisuuden hahmottamiseen.

4.2 Luokittelu ja valintojen tekeminen

- Oppilas oppii luokittelemaan samanlaiset ja erottelemaan erilaiset asiat/esineet.
- Oppilas oppii tekemään valintoja eri vaihtoehtojen välillä.

4.3 Ongelmanratkaisu

- Oppilas tulee tietoiseksi esineiden pysyvyydestä aistiensa avulla.
- Oppilas havaitsee ja paikallistaa esineet/asiat ja ymmärtää niiden väliset suhteet.
- Oppilas oppii käyttämään välineitä päämääräänsä pyrkiessään.
- Oppilas ymmärtää esineiden väliset suhteet, käsittelyn ja hallinnan.

4.4 Syy- ja seuraussuhteet

- Oppilas ymmärtää omien ja/tai muiden toimintojen seuraukset.
- Oppilas ennakoii tulevia tapahtumia ja niiden järjestyksiä signaalien (esim. esine, kuva, ele) avulla.

Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:

- asioiden yhteyden opettelu ja ymmärtäminen liittämällä ne arjen kokemuksellisiin tilanteisiin eri aistikanavia hyödyntämällä
- aistiharjoitteet

- kuvataiteelliset menetelmät eri aihealueiden käsittelyssä
- tietokoneavusteinen opetus
- vuodenaikojen vaihtelu ja niiden vaikutus ympäröivään luontoon eri oppiaineita hyödyntäen
- aikakäsite, kuten tunti, päivä, viikko, kuukaudet ja vuosi
- sään havainnointi
- esineiden luokittelua, vertailua ja järjestämistä toiminnallisilla menetelmin
- rakentelu ja kokoaminen
- avaruudellisten suhteiden hahmottaminen ajassa ja tilassa
- mittaaminen
- numeron tunnistaminen, lukumäärien harjoittelu ja lukujonon hahmottaminen arjen toiminnoissa (kalenteri)
- kappaleiden ja kuvioiden tunnistaminen
- tutustuminen
- juhlapäiviin ja -tilaisuuksiin tutustuminen ja osallistuminen
- yleisimpiin eläimiin ja kasveihin kokemuksellisesti

E) PÄIVITTÄISET TAIDOT

Päivittäisten taitojen oppimisen tavoitteena on lisätä oppilaan aktiivista osallistumista elinympäristön toimintaan ja edistää hänen omatoimisuuttaan ja itsenäisyyttään. Päivittäisten taitojen harjoittelu luo mahdollisuuksia motoristen taitojen, kielen ja kommunikaation, tieto- ja viestintäteknologisten taitojen sekä sosiaalisten taitojen kehittymiselle. Opeteltuja taitoja yleistetään päivittäisiin tilanteisiin.

Päivittäisten toimintojen taidot jaetaan seuraaviin osa-alueisiin: 1) terveys ja turvallisuus, 2) arkipäivän elämän taidot, 3) asuminen ja vapaa-aika sekä 4) ympäristössä liikkuminen.

5.1 Terveys ja turvallisuus

- Oppilas toimii terveyttä ylläpitävällä tavalla.
- Oppilas huomioi vaaratilanteet.
- Oppilas oppii noudattamaan sääntöjä.

5.2 Arkipäivän elämän taidot

- Oppilas oppii itsenäiseen ruokailuun liittyviä taitoja ja maistaa/syö erilaisia ruokia.
- Oppilas oppii pukeutumiseen ja riisuutumiseen liittyviä taitoja.

- Oppilas oppii henkilökohtaiseen hygieniaan liittyviä taitoja.
- Oppilas noudattaa omaa päiväjärjestystään.

5.3 Asuminen ja vapaa-aika

- Oppilas osallistuu päivittäisiin askareisiin (vaatehuolto, ruoanlaitto, siivous yms.).
- Oppilas oppii soveltamaan omaksumiaan taitoja eri tilanteissa (koti, tilapäishoito, harrastukset).
- Oppilas harjaantuu käyttämään vapaa-aikaansa mielekkäästi.

5.4 Ympäristössä liikkuminen

- Oppilas harjaantuu liikkumaan omien kykyjensä mukaan.
- Oppilas tutustuu eri kulkuvälineisiin ja ympäristöihin.

Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:

- Taidoissa harjaantuminen liitetään luonnollisena osana jokapäiväisiin liikkumis-, ruokailu-, pukeutumis- ja siisteyskasvatustilanteisiin.
- Mahdollisuuksien mukaan oppilasta ohjataan osallistumaan myös kodin ja koulun askareisiin sekä hahmottamaan eri tiloja, liikkumaan niissä ja tutustumaan lähiympäristöön ja sen luontoon.

7.5.1 Tukiopetus

Tukiopetus on tarkoitettu kaikkien oppilaiden avuksi silloin, kun havaitaan ensimmäiset merkit oppimiseen tai koulunkäyntiin liittyvistä vaikeuksista.

On tärkeää, että haasteet tunnistetaan ajoissa ja oppilaan tarvitsema tuki suunnitellaan yhdessä huoltajien kanssa. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa tukiopetuksen merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille. Tukiopetus pyritään järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Tarkoituksena on, että kodin ja koulun samansuuntainen tavoite lisää tukiopetuksen vaikuttavuutta. Koulu tiedottaa tarjoamistaan tukiopetusmahdollisuuksista. Koulu huolehtii tiedonvälityksestä tukiopetusta saavan yksittäisen oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Tukiopetuksen tavoitteet ja järjestelyt kirjataan tehostetun tuen aikana oppilaan oppimissuunnitelmaan ja erityisen tuen aikana HOJKSiin. Mikäli oppilaalle on yleisen tuen aikana tehty oppimissuunnitelma, tukiopetus ja sen tavoitteet merkitään siihen. Maahanmuuttajataustaiset oppilaat voivat saada yleisen tukiopetuksen lisäksi heille kohdennettua tukiopetusta joko suomen kielellä tai mahdollisuuksien mukaan oppilaan omalla äidinkielellä. Maahanmuuttajien tukiopetus on tarkoitettu oppilaille, joiden tuen tarve johtuu oppilaan puutteellisesta suomen kielen taidosta, koulunkäyntitaustasta tai opiskeluvaikeuksista. Tämä tukiopetus voi olla myös jatkuvaa, koko lukuvuoden kestävää toimintaa, jolle on varattu aika oppilaan työjärjestykseen.

7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikainen erityisopetus on oppilaan kasvua, kehitystä ja oppimista tukevaa työtä, johon jokaisella oppilaalla on oikeus sitä tarvitessaan ja jota annetaan tuen jokaisella tasolla. Erityisopettajan työssä painottuvat oppilaan ja oppilaiden opetuksen toteuttamisen lisäksi luokanopettajan/aineenopettajan konsultointi ja ohjaus sekä samanaikais- tai tiimiopettajana toimiminen. Osa-aikaista erityisopetusta samanaikaisopetuksena annettaessa ryhmää ohjataan niin, että ryhmän vuorovaikutus edistää kaikkien oppilaiden oppimista. Osa-aikaisen erityisopetuksen toimintamuotoja kaikilla tuen tasoilla ovat samanaikais-, pienryhmä- ja/tai yksilöopetus sekä muita koulun opettajia konsultoiva tuki. Opetus- ja toimintamuotoja vaihdellaan huomioiden oppilaan tai hänen opetusryhmänsä erilaiset tuen tarpeet.

Erityisopettaja kartoittaa suunnitelmallisesti yhdessä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa, ketkä tarvitsevat osa-aikaista erityisopetusta ja millaista osa-aikaista erityisopetusta tarvitaan. Oppilaan saama osa-aikainen erityisopetus suunnitellaan ja oppilaan oppimista arvioidaan opettajien yhteistyönä oppimisen tuen ryhmässä. Koulu huolehtii, että osa-aikaisesta erityisopetuksesta tiedotetaan huoltajia. Huoltajan tuki osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamisessa on keskeistä.

Osa-aikainen erityisopetus yleisen tuen aikana

Osa-aikaisen erityisopetuksen aikana vahvistetaan oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin tarvitsemia perustaitoja. Oppilaan oppimisen vaikeuksiin vaikuttavia tekijöitä arvioidaan ja oppilas saa tarvittaessa osa-aikaista erityisopetusta. Osa-aikaista erityisopetusta on myös mahdollista antaa, mikäli oppilas tarvitsee tukea erityislahjakkuutensa perusteella.

Osa-aikainen erityisopetus tehostetun tuen aikana

Tehostetun tuen aikana osa-aikaisen erityisopetuksen merkitys tukimuotona vahvistuu. Pedagogisessa arviossa arvioidaan oppilaan aiemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä tarve osa-aikaiseen erityisopetukseen jatkossa. Arvion pohjalta oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma, jossa kuvataan oppilaan tarvitseman osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja järjestäminen.

Osa-aikainen erityisopetus erityisen tuen aikana

Oppilas voi saada osa-aikaista erityisopetusta erityisen tuen aikana opiskellessaan yleisopetuksen ryhmässä tai erityisluokassa. Silloin kun oppilaan opetus järjestetään yleisopetuksen ryhmässä, on osa-aikainen erityisopetus tukimuotona erityisesti samanaikaisopetuksena toteutettuna keskeinen. Oppilaan aiemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä tarve osa-aikaiseen erityisopetukseen arvioidaan pedagogisessa selvityksessä. Oppilaan tarvitseman osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja järjestäminen kuvataan HOJKSissa.

7.5.3 Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet

Avustaja- ja tulkitsemispalveluiden sekä erityisten opetusjärjestelyiden ja apuvälinepalveluiden järjestämisessä noudatetaan yhtenäistä käytäntöä.

Avustajan tuki suunnataan tavallisimmin koko opetusryhmälle. Tuki voi olla osa- tai kokoaikaista. Avustajapalvelut kohdennetaan koulun tasolla.

Eryistä tukea saavan oppilaan tulkitsemis- ja avustajapalveluiden sekä erityisten apuvälineiden tarve arvioidaan pedagogisessa selvityksessä ja niistä päätetään erityisen tuen päätöksessä.

Yleistä ja tehostettua tukea saavalle oppilaalle mahdollisista tulkitsemis- ja avustajapalveluista ja erityisistä apuvälineistä tehdään hallintopäätös. Hakemukseen liitetään pedagoginen arvio.

Palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan oppimissuunnitelmassa tai HOJKSissa.

8. OPPILASHUOLTO

Oppilashuollon tavoitteena on ehkäistä ongelmien syntymistä, turvata varhainen tuki sitä tarvitseville ja edistää kouluyhteisön yhteisöllistä toimintaa, oppilaiden osallisuutta sekä kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

Oppilashuollon näkökulma ulottuu kaikkeen toimintaan koulun arjessa ja ohjaa jokaisen työntekijän työskentelyä. Huoltajien osallisuudella on merkittävä vaikutus oppilaiden hyvinvoinnin tukemisessa. Oppilashuollon työotteena on avoin yhteistyö kotien kanssa. Yhteistyöllä tarkoitetaan aidosti yhdessä tehtävää työtä, jota ohjaa oppilaiden ja huoltajien kohtaaminen, aito kuuleminen sekä pyrkimys ymmärtää ja löytää yhdessä ratkaisuja käsiteltäviin asioihin. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä oppilashuollon palveluja.

8.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Oppilashuoltoryhmät

Oppilashuollossa on kolme ryhmää. Jokaisella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia. Oppilashuoltoryhmiä ovat:

- Oppilashuollon ohjausryhmä (kuntatasoinen)
- Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä (koulukohtainen)
- Yksilökohtainen tapauskohtaisesti koottava asiantuntijaryhmä (tapaus- ja koulukohtainen)

Lasten ja nuorten hyvinvointityön johtoryhmä toimii Espoossa kuntatasoisena oppilashuollon ohjausryhmänä. Se vastaa oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimisesta.

Jos koulussa on suomenkielisen opetuksen tulosyksikön järjestämää esiopetusta, se kuuluu koulun yhteisöllisen oppilashuollon piiriin. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä vastaa myös koulujen startti- ja esi-1-luokkien sekä valmistavan opetuksen yhteisöllisestä oppilashuollosta.

8.4 Oppilashuoltosuunnitelmat

Espoossa on käytössä yhteinen pohja oppilashuoltosuunnitelmalle, jota koulu täydentää. Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite. Oppilashuoltosuunnitelman laatimisesta vastaa koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä. Koulun johtokunta hyväksyy suunnitelman.

9. KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Espoon kouluissa arvostetaan kaikkia kieliä ja ymmärretään kielten merkitys kaikessa oppimisessa. Kaikkien oppiaineiden opetuksessa huomioidaan oppilaiden kehittyvä suomen ja muiden kielten taito. Oppilaiden kielitietoisuutta vahvistetaan tuomalla esiin kouluyhteisön jäsenten käyttämiä kieliä ja eri tiedonalojen kieliä. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä ja opetusjärjestelyt kuvataan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen yhteydessä.

9.1 Saamelaiset ja saamenkieliset

Espoo järjestää perusopetusta täydentävää erillisrahoitettua saamen kielen opetusta mahdollisuuksien mukaan.

9.2 Romanit

Espoo järjestää perusopetusta täydentävää erillisrahoitettua romanikielen opetusta mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa noudatetaan paikallista romanikielen opetussuunnitelmaa.

9.3 Viittomakieliset

Espoossa ei järjestetä viittomakielistä perusopetusta. Espoo järjestää viittomakielen opetusta oman äidinkielen opetuksena mahdollisuuksien mukaan. Opetus järjestetään samojen periaatteiden mukaan kuin oman äidinkielen opetus.

9.4 Muut monikieliset oppilaat

Valmistava opetus

Espoo järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta inklusiivisesti esiopetuksen ja perusopetuksen luokilla sekä ryhmämuotoisesti perusopetuksessa erikseen ala- ja yläkouluikäisille. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan kuntakohtaista valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa.

Maahanmuuttajien määräaikainen opetus

Maahanmuuttajien määräaikaisella opetuksella tarkoitetaan valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneelle oppilaalle annettavaa määräaikaista tehostettua tukea. Koulun oppimisen tuen ryhmä arvioi valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvän oppilaan tuen tarpeet ennen yleisopetukseen siirtymistä. Mikäli ryhmä arvioi, että oppilas ei selviydy yleisopetuksessa suomi toisena kielenä -opetuksen, tukiopetuksen tai muiden koulun tukitoimien avulla ikätasoaan ja edellytyksiään vastaavasti, voidaan oppilaalle hakea maahanmuuttajien määräaikaisen opetuksen tukea (MMO). Tukea voidaan poikkeuksellisesti hakea myös maahanmuuttajataustaiselle yleisopetuksen oppilaalle, mikäli oppilaan koulunkäyntitausta on rikkonainen tai hän ei ole aikaisemmin saanut tarvittavaa tukea.

Oppilas voi saada maahanmuuttajien määräaikaista opetusta enintään kahden lukuvuoden ajan. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Opetuksessa noudatetaan yleisopetuksen opetussuunnitelmaa ja opetusta eriytetään oppilaan tarpeiden mukaisesti. Oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma. Mikäli oppilaan koulunkäyntitausta on puutteellinen, voidaan opetus järjestää erillisessä MMO-ryhmässä. Silloin oppilaalle tehdään hallintopäätös oppilaspaikan osoittamiseksi.

Oman äidinkielen opetus

Espoo järjestää perusopetusta täydentävää oman äidinkielen opetusta. Opetuksessa noudatetaan kuntakohtaista oppilaan oman äidinkielen opetussuunnitelmaa. Kun oppilas aloittaa opiskelun, hänen edellytetään osallistuvan siihen säännöllisesti koko perusopetuksen ajan. Opetus järjestetään keskitetysti eikä sitä välttämättä anneta oppilaan omassa koulussa. Opetus järjestetään pääsääntöisesti palvelualueittain.

10. KAKSIKIELINEN OPETUS

Espoossa järjestetään kaksikielistä opetusta opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päätösten mukaisesti. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää oppilaaksioton periaatteista ja soveltuvuuskokeiden käytöstä.

Laajamittaista kaksikielistä opetusta eli varhaista täydellistä kielikylpyopetusta annetaan ruotsin kielessä ja muuta laajamittaista kaksikielistä opetusta englannin kielessä. Molemmissa opetusmuodoissa kieltä käytetään opetuksen välineenä ja tavoitteena on toiminnallinen kaksikielisyys.

Englanninkielinen opetus toteutetaan kokonaan englanniksi. Tämän lisäksi oppilaat opiskelevat äidinkieltä ja kirjallisuutta joko suomen kieli ja kirjallisuus tai suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

Kaksikielisen opetuksen tuntijako noudattaa Espoon perusopetuksen tuntijakoa niillä muutoksilla, jotka opetussuunnitelman perusteet mahdollistavat äidinkielen ja kirjallisuuden ja A1-kielen tuntimäärissä.

Espoossa on mahdollista toteuttaa myös kielirikasteista opetusta opetussuunnitelman perusteissa määritellyllä tavalla.

12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien käytöstä päättää koulun johtokunta osana koulun tuntijakoa. Näitä tunteja voidaan jakaa musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden kesken ja/tai osa niistä voidaan osoittaa oppilaiden valittavaksi taide- ja taitoaineiden opinnoiksi, jotka syventävät oppilaan osaamista. Taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja on 6 vvh vuosiluokilla 3-6 ja 5 vvh vuosiluokilla 7-9.

Valinnaisia tunteja voidaan käyttää taide- ja taitoaineiden painotetun opetuksen järjestämiseen. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on päättänyt erikseen

painotetun opetuksen järjestämisestä ja siihen liittyvistä oppilaaksioton perusteista.

12.2 Valinnaiset aineet

Vuosiluokilla 4-6 tarjottavista (3 vvh) ja vuosiluokilla 7-9 tarjottavista (6 vvh) valinnaisaineista päättää koulun johtokunta osana koulun tuntijakoa. Valinnaisina aineina oppilaille voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta oppiaineesta muodostuvia oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisia tunteja voidaan käyttää myös painotetun opetuksen järjestämiseen.

Espoo-tunnit

Espoon omia tunteja (3 vvh) vuosiluokilla 1-3 voidaan käyttää koulun määrittelemällä tavalla edistämään jonkin oppiaineen opetuksen tavoitteiden saavuttamista. Arviointi toteutetaan osana oppiaineen arviointia.

Kielisuihku

Espoo-tunneilla toteutetaan myös kielisuihkuopetusta. Oppilaat tutustuvat kielisuihkuopetuksessa koulussa opettavaan A-kielen tai -kieliin laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Pääpaino on suullisessa kielitaidossa. Kielisuihkun tavoitteena on synnyttää kielellistä uteliaisuutta, kehittää oppilaiden kielitietoisuutta sekä motivaatiota ja kiinnostusta vieraiden kielten opiskelua kohtaan. Tärkeää on, että oppilaat saavat positiivisia kokemuksia kielen oppimisesta ja kielitaidon karttumisesta.

12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Vapaaehtoisten kielten (A2-kieli) opetus järjestetään Espoon suomenkieliseen perusopetukseen hyväksytyin kieliohjelman ja tuntijaon mukaisesti.

Vieraiden kielten valinnaisen oppimäärän (B2-kielen) laajuus on vähintään neljä vuosiviikkotuntia, ja se sisältyy valinnaisten aineiden tuntimääriin. Johtokunta päättää koulun B2-kielistä opetussuunnitelman yhteydessä.

Soukan koulun OPS-liitteet (henkilökunta: Google Drivessa: Soukan koulu tai Teams: Soukan koulun opettajanhuone / Tiedostot

PYSTYLIITTEET

LIITE 1 Soukan koulun Esiops 2016

LIITE 2A Soukan koulun tuntijako, suomenkieliset luokat 1.8.2020

LIITE 2B Soukan koulun tuntijako, kielikylpyluokat 1.8.2020

LIITE 3A Espoo BYOD oppilaiden omien päätelaitteiden käyttö koulussa

LIITE 5A Soukan koulun järjestyssäännöt

LIITE 11A Käyttäytymisen arviointi Soukan koulussa numeroin

LIITE 11B Käyttäytymisen tavoitteet sanallisessa arvioinnissa Soukan koulu

VAAKALIITTEET

LIITE 3C Soukan digipelastusrengas

LIITE 4A Työtapojen ideapaletti

LIITE 5B Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä

LIITE 10A Kielikylpyopetus 1-6 lk, toinen kotimainen kieli A1-ruotsi

LIITE 10B Kielikylpyopetus 1-6lk, suomen kieli ja kirjallisuus